

NIXONO IŠPĖJIMAS

GRĮŽIMAS PRIE JOHNSONO POLITIKOS?

Prezidentas Nixonas savo paskutinėje spaudos konferencijoje išpėjo komunistus nepasinaudoti JAV karinių pajėgų atitraukimu iš Vietnamo. Jei jie taip darytų, Nixonas žadėjo atnaujinti šiaurinio Vietnamo bombardavimą. Kaip žinia, prezidentas Johnsonas sustabdė tą bombardavimą mainais už: 1. komunistų sutikimą leisti neginkluotiems JAV lėktuvams žvalgytis virš šiaurinio Vietnamo teritorijos; 2. jų susilaikymą nuo karo veiksmų demilitarizuotoje zonoje, skiriančioje pietinį ir šiaurinį Vietnamą ir 3. sustabdymą didesnių pietinio Vietnamo miestų

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

apšaudymo raketom. Nors tas 'understanding' nebuvo formaliai sudarytas, ir komunistai dažnai jo egzistenciją paneigia, praktika parodė, kad jie jo laikėsi, savo karinį spaudimą nukreipdami per Cambodiją ir Laosą.

Cambodijai pačiai pradėjus kariauti su komunistais, spaudimas iš tos pusės sumažėjo taip, kad įgalino amerikiečius greičiau atitraukti savo kariuomenę iš Vietnamo negu anksčiau buvo planuota. Tuo būdu perspektyvos vadinamai 'vietnamizacijai' labai pagėrė-

jo. Tiesa, komunistinis pagrindis nėra visai išnaikintas, tačiau jo veikla yra gerokai apvaržyta. Atrodo, kad Vietkongas t.y. pietinio Vietnamo komunistai jau nebėra pajėgūs suorganizuoti kokių didesnių žygių. Kas savo keliu reiškia, kad šiaurinis Vietnamas turi siųsti daugiau savo žmonių, ginklų ir kitokio tiekimo į Pietų Vietnamą. Pasak Time, komunistai per pirmus šiuos metus 7 mėnesius į pietinį Vietnamą, pasiuntė apie 50.000 karių ir dabar infiltruoja po 12.000 kas mėnesį.

Kitais tariant, komunistai į pietinį Vietnamą siunčia maž daug tiek pat, kiek amerikiečiai per mėnesį atitraukia t.y. apie 12.500 vyrų. Tas faktas ir kartu pastebėtas didesnis komunistų kariuomenės telkimas į šiaurę nuo demilitarizuotos zonos verčia būsiant, kad komunistai gali nelaukti visiškai amerikiečių kariuomenės atitraukimo, bet ateinantį pavasarį ar net anksčiau pradėti didesnę ofensyvą ne tiek siekiant didesnio laimėjimo mūsų lauke, kiek paveikti Amerikos viešąją nuomonę, kuri iki šiol pasirodė jų didžiausia taktinė.

Ta viešojo nuomonė jau sukludė prezidentui Nixonui pilnai išnaudoti pakitusią situaciją Cambodijoje ir dabar jo administracija, prašydama, kad Cambodijai bus siunčiami tik ginklai ir amunicija, bet jokių būdu ne kariai ir JAV neduodančios jokios garantijos Cambodijos nepriklausomybei! Ta pati viešojo nuomonė turbūt neleis prezidentui komunistams ir padidinus savo spaudimą pietiniame Vietname siųsti ten daugiau kariuomenės ar nutraukti ilgesniam laikui išibėgėjusį atitraukimą.

Tokiu būdu, komunistai padidindami ar tik grąšindami padidinti savo spaudimą lyg ir vertė Nixoną grįžti prie prezidento Johnsono politikos t.y. siųsti tiek

(Nukelta į 2 psl.)

Vaizdas iš lietuvių demonstracijos Chicagoje gruodžio 5 d. protestuojant dėl lietuvių jūrininko Simo Kudirkos išdavimo sovietams. V. A. Račkausko nuotrauka

DIDINGOS DEMONSTRACIJOS

Jūrininko Simo Kudirkos gražinimas sovietams sužadino ne tik lietuvių, bet ir kitų tautybų žmones ir pačius amerikiečius. Gruodžio 3 d. 7 v.v. Chicagoje, L. B. Marquette Parko apylinkės v-ba suruošė masinę gedulo eiseną, kuri užėmė 12 blokų. Joje dalyvavo, pagal amerikiečių apskaičiavimą tarp 6000-7000 žmonių.

Eisenoje priekyje žygiavo parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas, sen. Pr. Savickas, kong. Morgan Murphy ir kit. Eiseną vyko vakare, tai dalyviai rankose nešėsi uždegtas žvakutes, lemputes ir kit. Eisenoje matėsi daug plakatų su labai tiksliais užrašais. Eisenoje matėsi senosios ir naujos kartos ateiviai. Seni ir jauni. Vyrai ir moterys. Seselės kazimierietės. Taip pat buvo ir svetimtaučių. Jaunimas platino atsisaukimus. Eisenos priekyje buvo nešamos Amerikos ir Lietuvos vėliavos. Akademikai skautai nešė juodą karstą kuris ženklino -- žmogaus teisių ir demokratinių laisvių laidojimo simbolį. Minia susirinkusi prie Dariaus-Girėno paminklo sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Pirmas prabilo klebonas kun. A. Zakarauskas, čia gimęs ir augęs lietuvis. Jis savo žodyje pasmėrkė komunizmą ir akcentavo, kad šios ša-

JUOZAS JUREVIČIUS

lies istorijoje yra pirmas įvykis, kai buvo išduotas politinis pabėgėlis lietuvis Simas Kudirka. Todėl reikia budėti, kad daugiau tokių įvykių neatsitiktų. Kongr. Morgan Murphy pagyrė mūsų darbus ir kovą už laisvę. Be to jis priminė, kad Amerikos pareigūnai padarė skaudžią ir nebeatitaisomą klaidą. Vysk. V. Brizgys primi-

ėjo tvarkingai ir kultūringai. Eiseną vyko šaligatviais. Policija stebėjosi tvarkingumu. Oras buvo labai nepalankus.

Vakare, gruodžio 3, per Margučio radiją į chigagiečius kreipėsi ALT S-gos pirm. T. Blinstrubas, kviesdamas visus dalyvauti šeštadienį, gruodžio 5 d. ruošiamoje demonstracijoje.

Jis priminė, kaip Ame-

Los Angeles lietuviai degina sovietų vėliavą. L. Kanto nuotrauka

nė, kad šiandieną visa lietuvių tauta gyvena uždaryta kalėjime. Ill. sen. Pr. Savickas pareiškė, kad jis didžiuojasi esąs lietuvis ir mes šio Simo įvykio nepamiršime niekad. (Pr. Savickas gimęs ir augęs Amerikos lietuvis). J. Jasaitis pabrėžė, kad kankinio Simo Kudirkos kraujo lašas tesujungia mus visus į bendrą kovą su komunizmu. T. Blinstrubas pažymėjo, kad lietuvių tauta sulaukė naujo kankinio, kuris sujungė mus visus protestuoti ir kovoti. St. Balzekas priminė Simo Kudirkos aukos prasmę -- pasaulis sužinojo, kad Lietuva yra pavergta. Po visų kalbų buvo perskaityta rezoliucija, kuri pasmerkė pareigūnų nevykusią paieškimą. Demonstracija baigta Marija, Marija. Demonstraciją stebėjo televizijos, radijo ir spaudos atstovai. Sekančią dieną televizijos ekranuose ši demonstracija buvo aiškiai parodyta. Demonstracija pra-

rikos vėliavos šešėlyje Simas Kudirka, atsiklausęs prašė laisvės, šaukėsi Dievo ir žmonių pagalbą, sukaupęs paskutines žmoniškas jėgas bandė nuo budelių pasislėpti, bet kelių rusų -žvėrių buvo nugalėtas, sumuštas, surašiotas ir be sąmonės išvilktas.

-- Ir kaip neplyš iš skausmo širdis? -- klausia T. Blinstrubas. -- Negali žmogus suprasti, kad tokie žiaurumai čia galėtų atsirasti. Trūksta žodžių tam apsaityti ir skausmui išreikšti. O ir kaip reikėtų pasakyti apie tuos, kurie gyvą žmogų, tą mūsų tautietį, atidavė rusams žvėrims sudraskyti?

Turime naują kankinį. Neužmirškime Simo Kudirkos. Šis vardas liks žiaurios aukos simboliu. Iškilis jis literatūroje, jo vardu bus pavadinta kokia institucija ar vieta. Ir ne kartą suskambės: prisiminkite lietuvių Simą. REMEMBER LITHUANIAN SIMAS! (Nukelta į 5 psl.)

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija lankėsi Washingtone

Simo Kudirkos išdavimas rusams sukėlė visuotinį susijaudinimą ir pasipiktinimą, o JAV valdžios sluoksniuose, neišskiriant nė paties prezidento R. Nixono, susirūpinimą. Siekiami iš pirmųjų šaltinių -- aukštųjų JAV valdžios įstaigų patirti, kas ryšium su Simu Kudirka yra daroma ir siekiama daryti, praėjusią savaitę, gruodžio 9 d., Washingtone lankėsi iš Chicagos nuvykę Amerikos Lietuvių Tarybos pirm-kas dr. K. Bobelis ir buv. jos pirm-kas inž. Eug. Bartkus.

Delegacijos misiją reikia laikyti naudingą ir pasisekusią. Ji buvo priimta Transportacijos Departamente, kurio žinioje yra pakrančių apsauga ir kurio pareigūnai išdavimą įvykdė. Čia delegacija kalbėjosi su paskretoriu Locku, o po to turėjo ilgoką pasikalbėjimą su pačiu sekretoriumi John A. Volpe. Jis delegacijai patikino, kad įvykio kaltininkai bus surasti ir kaip reikiant nubausti, nes tokie dalykai nesiderina su žmogaus prigimtimi ir prieštarauja tradicinei JAV politikai. Tokių įvykių nebėturi būti ateityje.

Baltuosiuose rūmuose ALT delegaciją priėmė ir daugiau nei valandą su ja kalbėjosi specialus prezidento asistentas George Bell, kuriam prez. Nixonas yra pavadęs tvarkyti visą Simo Kudirkos bylos tyrimą. Jis pabrėžė prez. Nixonas labai išgyvenęs šį įvykį, davęs įsakymą tuoju pat viską ištirti ir specialiu įsakymu įpareigojęs visas įstaigas globoti politinius pabėgėlius, siekiančius laisvės ir apsaugos. Šis įvykis aiškiau nei bet kas tikinęs pasaulį, kokioje padėtyje esanti Lietuva, kurios išlaisvinimo siekianti didelė lietuvių tautinė

grupė, turinti gerą vardą ir gražiai susiorganizavusi. Pasikalbėjimo metu George Bell pažadėjo sudaryti sąlygas, kad netolimoje ateityje prez. Nixonas pats asmeniškai priimtų lietuvių delegaciją ir išklasytų jos pageldivimus. Šiaip jau Baltuosiuose rūmuose patirta šilto prielankumo ir ištikinčių pažadų, kad Simo Kudirkos reikalas bus neužmirštas.

Trečioji vieta, kurią aplankė dr. K. Bobelis ir inž. Eug. Bartkus, buvo Kongreso komisija, kuri tiria Simo Kudirkos bylą ir surinktą medžiagą su savo rekomendacija pateiks JAV Kongresui spresti. Šiai komisijai pirmininkauja kongr. Wayne Hays (iš Ohio). Mūsų delegacija kalbėjosi su juo, išreiškė jam didelę lietuvių padėką už kietą ir bešališką tyrimą, su kurio viena kita detale teko susipažinti spaudoje ir kitose informacijos tarnybose. Savo ruožtu kongr. Hays užtikrino, kad komisija yra pasiryžusi įvykį ištirti, kaltininkus sudrausti ir panašių įvykių pasikartojimą ateityje visiškai užgniaužti.

'The twilight's last gleaming...'

EUROPOS LIETUVIAI

LIUDAS VISMANTAS

DĖL JAUNIMO KULTŪRINIŲ RYŠIŲ SU LIETUVA

Vokietijos lietuvių jaunimo seminare, Stuttgar-te, Artūras Hermanas, buvęs Vasario 16 gim-jos auklėtinis, šiemet baigęs Muencheno u-te istorijos mokslus, pradėjęs dirbti bibliotekininko darbą Mann-heime, referavo šį klausimą. Jis šioje srityje yra patyręs, nes su lietuvių jaunimo grupe yra organi-zavęs ekskursiją į Vilnių. Iš jo pranešimo išryškė-jo du pagrindiniai dalykai: politinėje srityje jauni-mas negali bendradarbiauti su bolševikinės san-tvarkos vykdytojais Lietuvoje, bet kultūrinėje plot-mėje jis gali ir privalas "bendrauti"... Užklaus-tas, ką jaunimo grupė, nuvykusi į Vilnių laimėjo kultūriškai, A. Hermanas nieko konkretaus nenuro-dė.

Apskritai, tenka pažymėti, kad lietuviškasis jaunimas pakankamai nėra įsigilinęs į bolševiki-nės Lietuvos santvarką ir į bolševikų tikslus megz-ti vienokius ar kitokius ryšius su išeivija. Bolševi-kinėje ideologijoje ne tik politika, bet ir kultūra: literatūra, dailė, muzika, netgi sportas -- viskas tarnauja vienam ir tam pačiam tikslui: bolševizmo plėtimui pasaulyje. Taigi ir kultūriniai ryšiai pasi-daro ne vien kultūrinis, bet ir politinis dalykas.

Kalbant apie kultūrinius ryšius, tektų jaunimui daugiau pagalvoti ir apie kultūrą, kuri dabar ugdo-ma Lietuvoje. Pvz., spauda yra kultūros sritis. Bet ką laisvojo pasaulio jaunimas gali kultūriško pasi-semti iš bolševikinės spaudos? Tuo metu, kada vy-ko vokiečių - rusų pasitarimai Maskvoje dėl "Ge-waltverzicht" sutarties, bandžiau sekti "Pravdą". Deja, išmečiau be reikalo pinigus ir įsitikinau, kad neįdomiausia, nuobodžiausia ir melagingiausia vi-same pasaulyje spauda -- tai bolševikų spauda. Ji tokia pat yra ir Lietuvoje. Gal lietuvių bolševikinė literatūra įdomesnė? Ji tik tiek įdomesnė, kiek ji geresne kalba ir individualiu stiliumi parašyta. Tu-rinio, tematikos atžvilgiu ji yra siaura, neobjekty-vi ir vergovės dvasiai dvokianti.

Tai kur jaunimui ieškoti tos kultūros Lietuvoje? Vienintelė sritis tėra lituanistika. Šioje srityje rei-kia džiaugtis, kad mūsų mokslininkai dirba didelį darbą. "Lietuvių kalbos žodyno" 7 tomai, lietuvių kalbos didžioji gramatika, J. Balkevičiaus sintak-sė, gausybė specialių lituanistinių mokslo darbų ro-do, kad mūsų tautos kultūros pagrindas -- lituanis-tika -- yra puoselėjama su didžiausiu moksliniu rimtumu, tautiniu atkaklumu. Šioje srityje Vokiet-i-jos ir kitų laisvųjų kraštų lietuvių jaunimas galėtų semtis neišsemiamų kultūrinių lobių. Bet ar šiam reikalui reikia važiuoti į Lietuvą? Gerų lietuviškų knygų galima užsisakyti ir vokiečių ar kitų kraštų knygynuose.

Asmeninių kultūrinių santykių jaunimas tene-vingie, bet organizuotai važinėti į Lietuvą ir kvies-tis organizuotus būrius į Vokietiją yra rizikinga, nes lengvai galima įsivelti į tokias politines painiavas, iš kurių bus nelengva išsinarplioti. Ypatingai buvo neapgalvotas A. Hermano pasiūlymas, kad VLB Ta-ryba galėtų užmegzti santykius su kurio nors Lie-tuvos miesto bolševikine savivaldybe. Tai kodėl re-ferentas nepasiūlė Vlikui užmegzti santykių su Lie-tuvos Komunistų partija? Bendruomeninė Taryba nėra savivaldybė, ji neatstovauja miestų, o visiems lietuviams.

Prisiminus romėnų išmintį, galima lietuviška-jam jaunimui patarti: ką darai, daryk protingai ir numatyk savo darbų pasekmes.

• Š.M. SPALIO 25 D. įvyko VLB Muencheno apylinkės metinis susirinkimas. Apylinkė yra gana veikli: turi knygynėlį, veikia Vargo mokykla, tauti-nių šokių grupė, lituanistinis jaunimo seminaras, leidžiamas biuletenis. Suorganizuotas spaudos va-jus, išplatinta 30 laikraščių. Apylinkėje yra 51 na-rys. Į naują valdybą išrinkti: R. Hermanas -- pirm., dr. Artūras Laukaitis -- vicepirm., A. Grininė -- sekr., Vl. Žiukelis -- išd. ir Petras Nevulis -- na-rys jaunimo reikalams.

• TAIP PAT perrinkta Muencheno Moterų klubo valdyba: E. Rugenienė -- pirm., B. Jalinskienė -- sekr., O. Sakalauskienė -- išd. ir M. Garunkštie-nė, R. Verselienė -- narės.

• MUENCHENO tautinių šokių grupė spalio 16 d. šoko svetimšalių pabėgėlių 25 m. Vokietijoje mi-nėjime. Apie jos estetinį pasirodymą palankiai at-siliepė vokiečių spauda. Šioje grupėje dalyvauja: J. Barasaitė, A. Gelžinytė, V. Hermanaitė, K. ir R. Pau-liukevičiūtės, R. Ruseckaitė ir L. Verselytė. Bra-vo, lietuvaitės!

• MANCHESTERIO L.V.S. ramovėnai surengė gražų Lietuvos kariuomenės minėjimą. Į minėjimą atsilankė per 200. Net ekskursijos iš Londono, Bradfordo, Leigh. Posėdį atidarė ramovėnų pirm. K. Murauskas. Garbės prezidiumą sudarė: kpt. Andruskevičius, skt. Maslauskas, DBLS Tarybos pirm. D. Banaitis ir plk. T. Vidugiris, kuris laikė išsamiai ir gražiai paskaitą apie L. kariuomenę. Taip pat buvo atlikta puiki meninė programa.

• VEIKLUS Manchesterio kultūrininkas D. Dainutis yra nuolatinis "Europos Lietuvio" kores-pondentas.

LAIŠKAS RESPUBLIKONŲ TAUTINIAM KOMITETUI

Vytautas Abraitis, lie-tuvių atstovas respubli-konų tautiniame komite-te, kuris, respublikonų partijai ruošiantis pas-kutinijai konvencijai ir sudarinėjant politinės programos platformą, davė svariausį liudijimą ir buvo plačiai paminė-tas to meto amerikiečių spaudoje, dabar dėl Si-mo Kudirkos įvykio re-aguodamas, parašė Res-publikonų Tautinio Komi-teto Heritage Grupės Di-vizijos direktoriui L.C. Pasztor tokiu turinio raštą:

Dear Mr. Pasztor:

The shameless and brutal way of denying the political asylum to the Lithuanian seaman Simas Gruzde-Kudirka seriously breached the confidence and trust in the American principles of self determination,

NIXONO ISPĖJIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

kariuomenės, kiek tik reikia ir net atnaujinti šiaurinį Vietnamo bom-bardavimą. Tai tačiau klaidingas išpūdis. Nū-dien padėtis yra kito-kia. Prezidentas John-sonas turėjo pasiųsti per pusę milijono vyrų ir bombarduoti šiaurinį Vietnamą, nes pietinis Vietnamas buvo subyrė-jęs. 1968 metų komu-nistų "Tet" ofenzyva pa-sibaigė jų didžiausiu pra-laimėjimu, po kurio pie-tinio Vietnamo atkūti-mas prasidėjo smarkiu tempu, tačiau Ameriko-jė "Tet" ofenzyva buvo palaikyta didžiausiu... Amerikos pralaimėji-mu. Jei, girdi, jie gali pulti tokią didelę Ameri-kos kariuomenės koncen-traciją, reiškia nėra jo-kio būdo juos nugalėti ir reikia trauktis, juo la-biau, kad tas pasaulio kampas Amerikai nėra gyvybiniai svarbus.

Prezidentui Nixonui ilgai pasisekė įrody-ti tai, ką Johnsono admi-nistracijai nesisekė, bū-tent, kad palyginti ma-žo mis aukomis pietryčių Azijoje galima išlaikyti dabartinį status quo. Tam įrodymui dabar ta-čiau grąšina nauja komu-nistų koncentracija. Ji privertė prezidentą griežtai išpėti komunis-tus, kad jis atnaujins bombardavimą t.y. davė jiems suprasti, kad ir jie rizikuoja. Kokį išpū-dį tai padarys Hanojui, didele dalimi priklauso nuo to, kokie to išpėji-mo atgarsiai bus pačio-jė Amerikoje.

freedom, and democra-cy not only of Ameri-cans of Lithuanian des-cent but all others as well.

Moreover, I find it myself impossible to re-concile highly promul-gated slogans of Repu-blicans before election about "permissiveness, radical liberalism, etc." with actions of Republi-can Administration al-lowing its various agen-cies to stray away from American tradition, and break the International Law without any punish-ment of guilty parties involved.

Therefore, I regret that after 14 years of dedicated and loyal ser-

vice to the republi-canism with Heritage (Nationalities) Groups Division-Lithuanian Sec-tion I find it myself un-able to continue as such until this shameless breach of confidence is satisfactorily restored by obvious and positive actions on all levels of Republican Administra-tion. Issuing of rules and regulations to the Go-vernment Agencies for persons seeking politi-cal asylum in the future is a step in the right di-rection, but, in my opi-nion, is not sufficient in this case.

Sincerely yours

V. Abraitis

ATĖJO METAS VEIKTI LAISVEI IR ŽMONIŠKUMUI

Simo Kudirkos šuolis į laisvę, istorinėje aki-mirkoje tapęs pasauliniu sujudimu, mums, lais-viems uždėjo didelį už-davinį, dar didesnė pa-reigą: parodyti pasauliui tikruosius nusikaltėlius, kur jie yra ir kokie jų tikslai? Atėjo metas "herojus" pavadinti tik-raisiais vardais, lygiai ir apgaulingas kalbas apie "tėvynės karo did-vyrį", "tautų laisvini-mo karus".

Mes, lietuviai, turime progą ir pareigą kvies-ti pabaltiečius, ukrainie-čius, vengrus, čekoslo-vakus, žydus, rusus (mit-ropolitų Flareto, Irinne-jaus atsiliepi-mas) ame-rikiečius ir kiekvieną žmogų, kuris jaučia pa-reigą ginti žmoniškumą, laisvę, kuris turi drąsos kovoti su didžiausiu nu-sikaltimų lizdu -- Krėm-liumi.

Simas Kudirka turi būti ir bus laisvės, žmo-niškumo šauksmu: pavo-juje visa mūsų planeta! "Herojais" apsiskelbė, virtę gėrio ir blogio ne-ginčijamais arbitrais šiandien spardo kojomis savo laivo jūrininką, ry-toj jie bus herojai-tei-sėjai atomų bombų pa-naudojime.

Koks žmoniškumas laisvės supratimas sly-pi sovietų jūrininkuose, kurių vadovybė skelbia-si "didžiojo tėvynės ka-ro herojais", spardant kojomis sąjungininkų akyse laisvę pasirinku-si bendradarbi?

Koks viršininkų, pa-reigūnų egzilės teisių su-pratimas -- nekalbant apie laisvę, žmonišku-mą -- atsiskleidė die-nos šviesoje, spiaunant į Ženevos susitarimus, užsimerkiant į nuo lai-vo matomą Laisvės Sta-

užkelti ant pergalės, herojų papėdžių.

Kaip gi nepasigesti Si-mo Kudirkos šuolyje į laisvę nors tiek žmo-niškumo, koks neapuo-la ir zoologijos sode?

Einant prie neatide-damo uždavinio: keletas ar keliolika lietuvių, ypač kultūrininkų, visuo-menės darbininkų, turi tuojau sušaukti susirin-kimą, aptarimui susida-riusios padėties. Susi-rinkusieji turi paruošti taisykles, priemones iš-teigimui Žmogaus Tei-sių Gynimo komitetui (ar Žmoniškumo Apsaugoji-mui). Tai tikų New Yor-kas ar Clevelandas.

Paruošus statutą, pa-žymėjus Komiteto tiks-lus, sukviesti visuotiną aukščiausiai minėtų tauty-bių organizacijų ar pa-vienų asmenų suvažia-vimą.

Lietuviams tenka pa-reiga pradėti darbą. Ir mums patiems tai bus proga ir būtinumas iš-eiti iš pakampių veikimo, susiskaldymo frak-cijomis, -- platus lau-kas ir seniems ir jau-niems.

Liudas Dovydenas

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN
or
1ST CLASS SKILLED
DIE CAST DIE MAKERS
&
PLASTIC MOLD MAKERS
Steady work. High wages. Good work-ing conditions. Pension program & many other benefits.
Apply or send resume of your expe-rience, qualifications & salary history to
TRACER TOOL & DIE CO.
3800 Buchanan St. W.
Grand Rapids, Mich. 49508
(91-1)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerijų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

K a i n o s ž e m o s — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

IŠEIVIJOS GYVYBĖS LIUDIJIMAI

Lietuviškos išeivijos gyvybės ir judrumo liudijimai nėra tiksliai politinis išeivijos veikimas, sukoncentruotas ties pavergtos Lietuvos laisvinimo akcija. Toji politinė akcija, kad ir mažiau pastebima, nei ša savo nuolatos bręstantį vaisių. Bet tai politinei akcijai gaivinti, palaikyti ją aukštumoje ir parengties stovyje, išeivijai reikalingi tam tikros rūšies atsinaujinimai. Nelyginant baterijoms reikalinga periodinė įkrova.

Religiniam visuomenės gyvenime visa tai mes matome populiariuose "revival", kur sakomi pamokslai ir reikalaujama atsidavimo skelbiamai idėjai.

Tad kultūrinė išeivijos veikla ir yra tie galingieji lietuviškieji "revival", kur tautietis atanda savo kultūros ir polėkio jėgas. Čia labai sekmingi yra jėgų pasikeitimai, gastrolės, naujų pažinčių suradimas, teigiamas gastrolių atsiliepiamas vietinėje visuomenėje, kas dvasiniai sustiprina ir gastrolierius ir kvietėjus.

Tad su dideliu pasitenkinimu tenka sutikti ir numatomas Čiurlionio ansamblio gastroles į Pietų Ameriką.

Vienas iš populiariausių mūsų tautinių ansamblių, Čiurlionis, jau per ilgai užsibuvo vietoje. Ir štai dabar jis pasirodęs išvykai į tolimą Venezuelą.

Venezuelos Lietuvių Bendruomenės ir Vliko atstovybės kviečiamas, Čiurlionio ansamblis numato ten vykti 1971 m. birželio mėnesį. Kaip tik ateinančiais metais sukanka 150 metų Venezuelos sukurto ir mūsų Čiurlionio ansamblio atliks sukurto iškilni programą. Tai, aišku, nepaprastas įvykis. Tai nuostabus lietuvių išeivijos gyvybės įrodymas.

Galimas dalykas, kad ir Venezuelos lietuviams, jeigu tuo laiku įvyks Penktasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas, Čiurlionio ansamblis parodys savo kūrybos perlus.

Išvykoje dalyvaus mišrusis choras, moterų ir vyrų chorai ir O. Mikulskienės vadovaujamas kanklių orkestras. Išvykos meno vadovas komp. A. Mikulskis.

Kartu vyksta ir tautinių šokių grupė, tautinių instrumentų, skudučių ir kt. vienetas.

Tai bus didžiulės apimties gastrolės. Nėra abejonės, kad pasirengimų laike tų gastrolių laikas ir viešnagės punktai praplis plačiau. Juk tokią progą panaudojus, galima aplankyti ir kaimynines Pietų Amerikos valstybes, kur ypač labai aktyvios lietuvių kolonijos Kolumbijoje ir kt.

Grandinė, Grandies, Gyvataro išpūdinę kelionės ir kitataučių visuomenės smarkiai padidino lietuviškų tautinių ansamblių garsą. Per visą tai lietuvių liaudies menas (daina, šokis instrumentalistai) igauja tarptautinio svorio prestižą ir suformuoja savitą vaizdą. Atsigrįžtant atgal, matyti, kad visa tai padarė kaip tik lietuvių išeivijos gyvenimo sąlygomis. Greta lietuvių tautinio meno ryškėja plačiosios kitataučių masės ir lietuvių, kaip tautos, savitumai, kurie išplinta ir į tautos problemų pažinimą, gal būt ir į politinių problemų pažinimą.

Tautiniai ansambliai ir gastrolės ir kitataučių estradas yra stambus veiksnys, kuris gaivina išeiviją, patraukia į mus kitataučių simpatijas ir dėl to pripildo mus patikėjimu savo jėgomis.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas įvyko Chicagoje, 1970 m. gruodžio 5-6 d. Seimo atstovams 10 val. ryto susirinkus Bismarck viešbutyje, buvo susitarta tuoj vykti į ALT surengtą protesto demonstraciją Simo Kudirkos išdavimo reikalu. Posėdžiai buvo pradėti tik 11:30 val.

Seimą atidarė Vliko pirmininkas, dr. Juozas Kęstutis Valiūnas. Vykupui Vincentui Brizgiui sukalbėjus malda, Algirdas Kasulaitis perskaitė velionies Mykolo Krupavičiaus, mirusio Seimo išvakarėse (gruodžio 4 d.), testamentą ištraukę. Velionis pagerbėtas minutės susikaupimu.

Vliko pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, atidarant seimą, savo žodyje pažymėjo: "Vlikas nuo pat savo veiklos pradžios turi pagrindinį uždavinį -- kovoti už Lietuvos nepriklausomybę, t.y. už Lietuvos demokratinio suverenumo vykdymo atstatymą ir sovietų okupacinio režimo pašalinimą. Mes negalime pasakyti, kada tai įvyks, tačiau mes esame tikri, kad tai neišvengiamai įvyks, nors sovietinis okupantas visais garsiakalbiais nuolat kartoja pasauliui, jog pavergtieji lietuviai esą patenkinti sovietine okupanto tvarka, esą patenkinti tomis okupanto malonės galimybėmis, kuriomis pavergtajai mūsų tautai šiuo metu lemta vystyti savo kultūrinę bei dvasinę pažangą".

Dr. Valiūnas toliau priminė paskutinių dviejų mėnesių įvykius -- tėvo ir sūnaus Brazinskų ir Simo Kudirkos žygi -- tie įvykiai "patvirtina tai, ką mes visą laiką skelbėme, būtent, kad Lietuvoje laisvės nėra, ir mūsų tauta tebegyvena rusų kalėjime. Tie įvykiai dar liudijo, jog lietuviai, dideliame reikalui esant, dirba vieningai. Šis mūsų vieningumas turi būti pradžia darniai, bendrai talkai". Paminėjęs santykius su kraštu, dr. Valiūnas teigė, kad šiame bare laimėjęs lietuvis šaltas protas ir tenka pasidžiaugti, kad priešui nepavyko mūsų taip suskaldyti, kaip jis to troško. Šiandien mūsų veikla, bendradarbiaujant su kraštu, sklaidesnė. tačiau tai nereikia, jog neturime būti budrūs.

VLIKO SEIMAS CHICAGOJE

Vlikui 1970 metais pavyko laimėti konkrečių vaisių. Vienas jų, tai radijo transliacijų Sibiro lietuviams pradžia. Vlikas dirba Europos politiniuose baruose, kur labiausia tenka pabrėžti Vak. Vokietijos - Sovietų Sąjungos sutarties pasirašymo iškeltus klausimus, be to, pasirašymą artėjančiai Europos saugumo konferencijai. Šiais metais dr. Valiūnas kelis kartus lankėsi Europoje, Australijoje aplankė lietuvių telkinius, buvo ir Filipinuose.

Vlikas rūpinasi lietuvišką jaunimą įtraukti į Lietuvos laisvinimo darbą. Čia dr. Valiūnas pasidžiaugė to jaunimo politiniu budrumu bei siejimu lietuvių reikala. Jaunimas buvo pasiuntęs delegaciją į Washingtoną, jis su vyresniaisiais organizavo demonstracijas, kalbėjo televizijoje, rūpinosi, kad didžioji spauda plačiau skelbtų apie tragišką Kudirkos įvykį. Valiūnas dar kėlė reikalą pagyventi mūsų bendradarbiavimą su latviais ir estais.

Tai, kas lietuviams išeivijoje nebuvo lengva pasiekti, tai Valiūno žodžiais, "atliko vienas pasiryžęs lietuvis, Simas Kudirka, pralaužęs spaudos bei televizijos tylos sąmokslą prieš Lietuvą. Ryšium su Brazinskų ir Kudirkos įvykiais, turėtume pasaulį plačiai informuoti apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį".

Dr. Valiūnas savo žodį baigė viso laisvojo pasaulio lietuvių prašymais dar daugiau, rimtai ir vieningai dirbti. Po Vliko pirmininko žodžio, Seimo pirmininku buvo pakviestas Mečys Mackevičius, jo pavaduotoju -- Algirdas Kasulaitis. Jie pirmininkavo pasikeisdami. Sekretoriais buvo Kęstutis Miklas ir Juozas Jurevičius. Mandatų komisijon išrinkti: dr. Jonas Valaitis, dr. Balys Pallokas ir Jonas Bertasius. Nutarimų komisiją sudarė: dr. Kazys Šidlauskas, Juozas Skorubskas, Kazys Oželis, Teodoras Blinstrubas ir Leonas Prapuolenis.

Dalyvavo 44 Seimo atstovai ir 45 svečiai.

Toliau sekė sveikiniai žodžiu ir raštu.

Šiame posėdyje buvo iškeltas klausimas dėl Vliko statuto, kurio kai kuriuos straipsnius buvo pakeitusi Vliko tarnyba. Neaiškumui iširti buvo išrinkta komisija iš dr. Broniaus Nemicko, dr. Vlodo Šimaičio, dr. Kazio Šidlausko, Broniaus Bieliuko ir Zigmo Dailidkos. Komisijai pasiūlius, gruodžio 6 d. posėdyje statuto 28 str. buvo pakeistas taprasme, kad Vliko statutą gali keisti tik Seimas, bet ne taryba.

Jurgis Valaitis, Vliko finansų tvarkytojas, pateikė apžvalginį pranešimą apie Vliko tarybos ir valdybos praėjusių metų veiklą. Zenonas Jurgis, Tautos Fondo vicepirmininkas, kalbėjo apie Tautos Fondą bendrai, gi Stasys Banelis,

Kanados Tautos Fondo atstovybės pirmininkas -- apie jo vadovaujamą atstovybės veiklą Kanadoje. Pažymėtina, kad Kanada Vliko veikla per metus surinko 8,476.45 dol. Po pranešimo sekė paklausimai ir vyko gyvos diskusijos.

Po trumpos pietų pertraukos pranešimus apie jėgų telkimą Lietuvos laisvinimo uždaviniams vykdyti pateikė dr. Kazys Karvelis ir Algis Gečys. Pranešimuose ir diskusijose buvo iškelta daug naujų ir pozityvių pasiūlymų.

Gruodžio 5 d. vakare vyko Seimo atstovų posėdis su svečiais, koncertas ir banketas. Prieš vakarienę įvykusiame koncerte dainavo solistė Prudencija Bičkienė, fortepionu palydėjo prof. Vladas Jakubėnas. Banketo metu kalbėjo Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas ir Simo Kudirkos įvykio liudininkas Robertas Brieze. Dalyviai pranešimus išklausė ypatingai susikaupę. Banketą pravedė Kazys Oželis.

Gruodžio 6 d. Seimo posėdyje Stasys Dzikas, Vliko Valdybos sekretorius, kalbėjo apie Vliko numatytas, 1971 metais, veiklos gaires. Su dėsniu išklausyta prof. dr. Broniaus Kaslo paskaita apie tarptautinę padėtį ir Lietuvos bylą. Po pranešimo ir paskaitos sekė išsamūs Seimo atstovų pasisakymai bei diskusijos. Priimta visa eilė nutarimų.

Į Seimą atvykęs naujasis ALT pirmininkas dr. Kazys Bobelis, pasveikinęs Seimo dalyvius, iškėlė kai kuriuos nesklandumus tarp ALT, VLIK ir Bendruomenės,

dėjus bei dedant pasitangas kuo plačiau išryškinti Simo Kudirkos tragediją.

Vliko pirm. dr. J.K. Valiūnas tarė baigiamąjį žodį. Jis džiaugėsi pozityviais Seimo atliktais darbais, darniu klausimų svarstymu, padėkojo chigagiečiams už Seimo, koncerto ir banketo organizacinę ruošą.

Seimas baigtas sugiedojus Tautos Himną. (E)

LONG BEACH

LIETUVIŲ KLUBO VEIKLA

Long Beach Lietuvių Klubas susirinkimas įvyko gruodžio 5 d. ir buvo išrinkta nauja klubo valdyba: pirm. Vytautas Tamošaitis, vicepirm. Jurgis Mikalonis, sekretorius Stasys Jasutis, kasin. Ona Wallace, finansų sekr. Danys Mekišius. Revizijos komisija: Bruno Morikis, Bronius Basilius ir Juozas Matijošaitis.

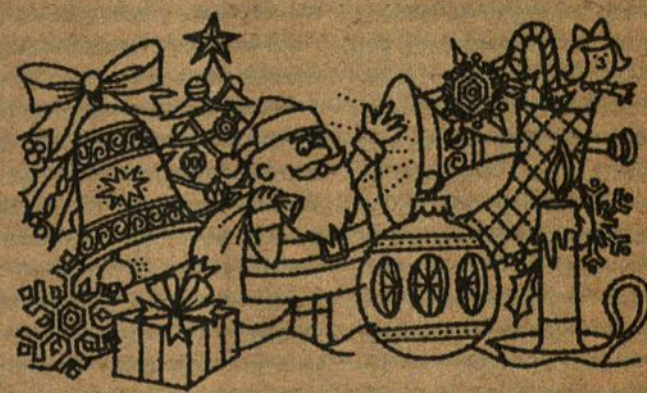
Susirinkime buvo paskiriamas lietuvių Simono Kudirkos gražinimas rusams. Nutarta prezidentui Nixon rašyti padėkos laiską, kad greit reagavo į nusikaltusius Amerikos laivo tarnautojus.

Iš apylinkės lietuvių ir klubo narių susirinkime D. Mekišius, ALT įgaliotas, Brazinskų bylai ginti surinko aukų 224 dol. ir iš klubo kasos paaukoto 100 dol.

Klubas pirm. V. Tamošaitis susirinkime pranešė, kad klubo rengiamam Naujų Metų sutikimui išnuomota graži Morgan Hall -- salė, 835 Locust Ave., Long Beach, Calif. ir pasamdytas S. Kalvaičio orkestras. Į rengimą bilietų kaina tik 5 dol. su vaisėmis ir šampaņu.

Norintieji iš anksto užsakyti bilietus prašomi skambinti telef. 436-7981 ar 433-8124.

Pradžią 8 val. vak. Pabaigą 2 val. nakties. (dm)

GERIAUSIA DOVANA KALĖDOMS ŠIOS VILTIES IŠLEISTOS KNYGOS!

- S. Rūkienė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai. Kietais viršeliais. 526 psl.\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo. 408 psl.\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš. \$6.00
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. [dodomi satyra iš gyvenimo Sovietijoje. 216 psl.\$3.00

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ \$.....

..... egz. AGONIJA \$.....

..... egz. REZISTENCIJA \$.....

..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO \$.....

Mano adresas:
(pavarde ir vardas)

(namo numeris ir gatvė)

(miestas ir valstybė, zip Nr.)

Čiurlionio ansamblio išvykai į Pietų Ameriką organizuoti garbės ir vykdomasis komitetas buvo susirinkę aptarti išvykos reikalus. Išvyka įvyks 1971 m. gegužės 22 d. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: F. Eidimtas, O. Mikulskienė, A. Mikulskis, O. Jokubaitienė, dr. D. Degesys, D. Dundurienė ir A. Kuprevičius. J. Garlos nuotrauka

Antibendruomeniškumo bendruomenininkų beiėškant (4)

JAUNIMO TARPOORGANIZACINĖ VEIKLA

Spalio mėn. 3 d. Clevelande, atidarydamas II-jo PL Jaunimo Kongreso K-to ir PLB Valdybos bendrą posėdį, jos pirmininkas St. Barzdukas be kita ko pasakė: "Kai kurie, spaudoje pasisakę apie kongresą, kalbėjo net skirtingai, negu kalbėjo jo reikalą svarstant. Ir kalbėjo kitaip, negu turėjo kalbėti prisiėmę atsakomybę už jo paruošimo eigą, tartum norėdami nukreipti savo bendradarbių ir net jaunimo dėmesį į kitus laukus. Visuomenė kilo klausimų, kodėl tie, kurie stovėjo prieky, pradėjo atatuspti trauktis atgal, tartum lietuviškas jaunimas būtų ne visų reikalas, ypač ne tų vyresniųjų, kurie vadovauja lietuviškai veiklai". Šie St. B. žodžiai buvo įterpti Draugo spalio 10 d. vedamajame. Juos vėl pats šių žodžių autorius patalpino savo redaguojamame Pasaulio Lietuvis lapkričio - gruodžio numerįje.

Prisipažinsime, kad minėtos St. B. kalbos ištraukos aplinkiniu keliu ir pakartotinas pateikimas visuomenei (nuo savęs per Draugą ir vėl per save), kelia mūsų žingeidumą. Juoba ir dėl to, kad šioje St. B. kalbos ištraukoje kalbama apie "Kai kuriuos" (asmenis? -- ar organizacijas?) -- prisiėmusias atsakomybę už Jaunimo Kongreso surengimą? Pagal St. B. tą asmenų ar institucijų vėlesnis elgimasis (atatusptas traukimas atgal?) primena daugiau antibendruomeniškumo bendruomenininkų veiklą, nes pastarieji, teigia St. B., savo bendradarbius (kokius?) ir jaunimą (kokius?) norėjo nuvesti į kitus laukus (kokius?). Jei gu iš tiesų taip buvo, tad visiškai su pagrindu, kaip toliau toje ištraukoje sakoma, visuomenėje turėjo kilti klausimų kodėl tie "kai kurie" taip pradėjo elgtis? Prieš bandydami atspėti St. B. sukelto visuomeninio mislę, pirmiausia bandėme išsiaiškinti skliaustuose

sudėtus klausimus - neaiškumus, kylančius iš šios kalbos ištraukos paskelbimo. Tam tikslui iš naujo perklausėme iš juostos St. B. kalbą, ko kiai jis pasakė minėtam viešam posėdyje, manydami, kad Draugo vedamasis, o vėliau pats jos autorius Pasaulio Lietuvyje praleido netyčia "kai kurių" apibudinimą ir kur spaudoje jie taip skirtingai (kaip?) apie kongresą rašė. Norėjome patys susidaryti nuomonę iš originalių šaltinių. Dideliam nusivylimui šiuo klausimu jokio kito žodžio - paaiškinimo St. B. kalboje nera-

RELIGINIS KONCERTAS NEW YORKE

Jau tradicija virto New Yorke koncertai per sekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti. Toks koncertas įvyko ir šiemet gruodžio 6 d., Franklin Lane mokyklos salėje, Woodhaven. N.Y. Šio koncerto diena nors buvo labai iš anksto numatyta, bet sutapo su paskelbta lietuvių gedulo diena visoje Amerikoje, kurią dr. tėvas L. Andriekus įžanginiame žodyje taip apibūdino:

-- Šiandien gruodžio 6-ji visoje Amerikoje yra paskelbta Lietuvių Gedulo Diena. Mes nutilome čia valandėlei susimąstyti. Susimąstyti dėl Lietuvoje persekiojamų mūsų brolių už religiją ir tautybę. Susimąstyti dėl baisios nelaimės ištiktos mūsų brolio Simo Kudirkos, kuris laisvės žemėje buvo, vėl nugramzdintas į vergiją, o gal tiesiog į mirtį. Kai rusų komunistai, kaip pikti velniai sielą žiauriai daužydami, vilko jį su savim, jis šaukė:

O Dieve, padėk man, padėk man!

Mums gal atrodo, jog Dievas nepadėjo, tačiau mes klystame. To kaninio balsu šaukė visa Lietuva: visi kalėjimuose nukankinti, visi i Sibirą ištremti, visi tėvynėje prispauti mūsų broliai. Dievas išgirdo lietuvių tautos balsą Massachussetso pajūryje ir padarė didelį ste-

dome. Tiesa, likusi jo kalbos dalis buvo ir aiški ir konkreti ir labai jau suprantama.

Prašome ir tikimės St. B. paaiškinimų. Jie reikalingi bent dėl dviejų priežasčių: a) palietas ne tik madingas, bet ir jautrus klausimas, b) i mažesnių žmonių neaiškumus ir klaidas nekreiptume tiek dėmesio, prisibijome tačiau, kad PLB pirmininko neaiškiai suformuluotą kaltinimą kai kas nepriskirtų prie antibendruomeniškumo bendruomenininkų pasielgimo.

(Bus daugiau)

buklą. Dievas atbudino amerikiečių ir net viso pasaulio apmirusią sąžinę.

Per tą žmogaus -- kaninio šauksmą atsivėrė Amerikos žmonių širdys užuojautai netiktam nelaimingajam, bet visai lietuvių tautai. Niekaž nėra buvęs tokio susijaudinimo Baltuosiuose Rūmuose, Senate, Kongrese, spaudoje ir gatvėse dėl lietuvių, kaip dabar. Kai kuriuose laikraščiuose net Amerikos vėliava buvo pavaizduota aptiškus lietuvių kraują. Toks žmonių dėmesys mums yra tikras Viešpats stebuklas.

Simo Kudirkos kančios ant Amerikos laivo labai lengvai galėjo likti nuslėptos. Bet Visagalis jas iškėlė i dienos šviesą, nes tas žmogus šaukė: Dieve, padėk man! Ir mes šią susitelkimo valandą turime šaukti savo širdyse: Dieve, padėk mums, padėk lietuvių tautai išsivaduoti, padėk jos žmonėms iškentėti, padėk jos kankiniam išvysti amžiną šviesą, padėk mums patiemis išlikti svetimoje žemėje ištikimais Tau ir savo Tėvynei!

Meninėje dalyje solistas B. Povilavičius ir O. Zubavičienė akompanuojant pianistei J. Rajauskaitei-Petrauskienei padainavo keletą kūrinių bei arijų, o pati piano virtuoze Julija Rajaus-

kaitė paskambino "Prelude in G minor" Bach-Siloti ir "La cathedrale engloutie" Debussy.

Vyrų kvartetas iš Waterburio, Conn., Šv. Juozapo parapijos, vadovaujamas muz. A.J. Aleksio sudainavo keletą dainų. Koncertą ruošė LKMKD, t. y. Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugija.

GEDULO DIENA

Gruodžio 6-ją -- lietuvių gedulo dieną New Yorke paminėjo ne tik lietuvių visose bažnyčiose, bet ir daugelyje amerikiečių kurie per pamokslą priminė Simo Kudirkos tragediją. O New Yorke katedroje buvo specialios pamaldos kur dalyvavo virš 2000 žmonių ir po 5th Avenue gedulo eisena nors buvo labai šaltas vėjutas oras.

New Yorke visą protestų bei demonstracijų veiklą VLIKO ir LBpavedimu koordinuoja VLIKO valdybos narys ir laikinai suorganizuoto JAV lietuvių akcijos komiteto pirm. Romas Kezys, Antanas Mažeika, D. Kezienė ir visa eilė akademinių jaunimo.

Sąryšy su Simo tragedija per visas New Yorke radio stotis ir televiziją kalbėjo bei komentavo amerikiečiai ir lietuviai. Po vienos programos, kur i klausimus atsakinėjo Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, jam paskambino ir vėliau kvietimą atsluntė su prašymu tarti žodį apie Simo tragediją, "National Economic Society" org-jos pirmininkas kviesdamas i iškilmingus pietus -- Mervin R. Hart award Dinner, Sheraton Park viešbutyje.

Tose svetimųjų iškilmėse buvo malda, susikaupimo minute nuosirdžiai pristatytas ir vadovaujančio šilto žodžiu bei apgailestavimu paminėtas Simo įvykis. Po to pakviestas gen. konsulas A. Simutis tą klausimą nušviesti išsamiau. Tų iškilmų rengimo komitetą sudaro visa eilė gerai žinomų iškiliųjų JAV asmenų pavardžių.

(eč)

J. GRAUDA

Įvykis Druskininkuose

Tarybų Sąjungoje Druskininkų kurortas įtrauktas i garsiųjų ir populiariųjų kurortų rubrikas. Kas dabar nežino apie Druskininkų vandenį? Ir Turkistane nusipelnęs sovchozo pirmininkas, ir Vorkutos koncentracinio stalago komendantas, ir Maskvos metro operatorius, gavęs garbės lakštą už bepriekaištingą darbą, visi taikosi gauti kelialapį i Druskininkus.

Vilioja netikėtai gydomieji vandenys. Vilioja ir garsas, kad tie Druskininkai jau "pusė Europos", ir kad ten tikrai "vsio est", visko yra.

Partijos šulų žmonos grįžta iš Druskininkų apsipirkusios visam savo gyvenimui parėdais ir kvepalais.

Druskininkai garsūs, kaip skelbia kurortiniai šaltiniai savo "zamečiatalnaja voda", išskirtiniu vandeniu.

Ta "zamečiatalnaja voda" yra Birutės šaltinio mineralinis vanduo. Bet kas gi teisingai išmoks ar atmins Birutės vardą? Bene tai ir svarbu? Tark "voda" ir gausi nuostabaus gydomojo vandens. O purvo vonios? Tai tokia pat įdomi atrakcija, kaip pamaldos vienintėlėje katalikiškoje bažnyčioje, kuri yra priemiesty. Minios turistų iš Tarybų Sąjungos renkasi prie bažnytėlės durų ir, neleidžiant jų uždaryti, stebi keistas kulto manipuliacijas. Ta bažnytėlė pasidarė turistų atrakcija ir dėl to jai leidžiama viešai demonstruoti "kulto atgyvenas ir keistenybes".

Visi Druskininkų kampai ir užkampiai sklidini rusų kalbos. Lietuvių kalbos garsą sugauti tolygiai, kai ant Mėnulio rusų kalbą išgirsti. O vis dėlto ir i Druskininkus atsibasto lietuvių turistų.

Atsibastę, jie sustoja ir prie bažnytėlės. Kiti, kurie mažiau pažangūs, ir i bažnytėlę užsuka. Čia jie susitinka su būreliu stebėtojų. Kartais užšnekina juos. Juk amerikietis iš tolo matomas. Netik drabužis, bet ir veidas skirtingas.

-- Ar tiesa, kad Amerikoje kiekvienai šeimai tenka po automobilį? -- kažkas, besikalbant, paklausė amerikietės turistės.

-- Tai neįmanoma, -- pasakė bendrakalbis. -- Kaip gi kiekvienas besuskubtų sulaukti užsakytos mašinos. Juk ir pas mus tenka laukti metais, kol atsako, kad vardas ištremtas i kandidatus. O paskui kiti metai, kol pakvituoja gautus pirkimo bilietus. Ir vėl metai, kol praneša, kad mašina bus pagaminta už metų, kitų.

Amerikietė pasakė:

-- Mūsų šeima nedidelė. Aš, mano vyras ir sūnus studentas. Tai mes ir turime tik tris automobilius. Juk sūniui nepatogu be automobilio.

-- Trys mašinos? -- pakartojo bendrakalbis iš Samaros.

-- Taip. Trys. Kiti turi ir keturius automobilius, nekaltai ir naiviai užtikrino lietuvi amerikietė.

-- Draugas milicijante, -- pasakė buvęs būryje žmogus i netoli budintį miliciantą, apsikarsčiusį geltonais antpečiais ir siūlėmis, atkreipkite dėmesį i antitarybinę propagandą.

-- Aš teisiybę sakau, ne propagandą, -- išbalo amerikietė turistė.

-- Paimkite tą pilietę ant sąskaitos, -- kažkas pasiūlė. -- Ji drumsto tarybines nuotaikas.

Čia pasisuko tarybinis lietuvis, retas žmogus Druskininkų m. inioje, ir sako:

-- Draugai, "amerikanka" nelabai gerai suprantą rusiškai. Ji nesuprato klausimų.

-- Aš nesupratau, -- pasakė pabalusi "amerikanka".

Taip ji ir išsisuko iš anti-tarybinės propagandos kazuso. Bet būrelyje dar kalbėjo: o kas ją žino, gal tai buvo kapitalisto žmona? Vienoj šeimoj trys mašinos...

Iš kelionių po Vespučio žemes (2)

Smėlis užpustė, legendos užklostė...

-- Juan Ponce de Leon neatrado Floridos Velykų dieną. Neieškojo jis nė šaltinio. Iš tikrųjų nėra net pagrindo tvirtinti, kad jis buvo tikrasis Floridos atradėjas (Karl A. Bickel, The Mangrove Coast, 1942).

LE teikiamaoji versija buvo dar plačiai vartojama ir šio šimtmečio pradžios leidiniuose, bet ir ten kita įžanga: "Netekęs gubernatoriaus posto..." Ponce de Leon niekad nebūtų ir leidęs ekspediciją, jeigu Diego Kolumbas nebūtų jo išstūmęs iš pareigų; žygio jis griebėsi, netekęs darbo.

Amerikietis Frederik W. Dau knygoje "Florida, Old and New" (1934) pusiasalio atradėją vadina šešioliktojo amžiaus don Kichotu. Išsijojus iš atradimo istorijos konkvistadorinę romantiką ir legendinį elementą, nedaug belieka pagrindo tokiam epitetui, bet vis dėlto Juan Ponce de Leon pro istorijos miglas iškyla nuolat nesėkmių lydėto, liūdnio vėjo riterio, figūra.

"Amerikos kronikų" 23 tome (Herbert E. Bolton, The Spanish Borderlands, 1921) teigiama, kad jo gyslomis tekėjus mėlyniausias ispanų kraujas

-- jo aukštosios kilmės šaknys siekusios dvyliktąjį šimtmetį. Kitur ta kilmė taip nušviečiama: jo senelis Don Juan Ponce de Leon buvęs šaunus riteris, atėmęs iš maurų Cadizą, vėliau atsekęs 21 nesančiuokinį ipėdinį (ar nebus tas jo aktyvumas padėjęs išsivystyti donžuano legendai?), kurių 8 adoptavo, veddamas jų motiną. Floridos atradėjo tėvo nebuvo jų tarpe, būsimas pirmasis Floridos adelantado gimė skurde. Ne ką turtingesnių, bet šviesesnių giminaičių remiamas, prasimokslino ir tapo Kastilijos princo, būsimo pirmo Ispanijos karaliaus, Ferdinando pažu, tačiau ta pažintis neatrodo daug padėjusi jo ateities žygiams, berods, nė titulo Don nebus iš karaliaus gavęs už naujų plotų atradimą.

Vakarų Indijas, kaip atrastąsias žemes ispanai jau tuo metu buvo pradėję vadinti, Juan Ponce de Leon pirmą kartą pasiekė su antrąja Kolumbo ekspedicija 1493 metais. Po devynių metų jį jau su šeima randame Ovando kolonistų grupėje. Nicholas de Ovando, pakeitęs Ispanijėlės (Espanola) gubernatorių Bobadilla, netrukus priėjo išvados, kad greitai augančio kolonijų centro administravimas jam vienam yra per didelis uždavinys, ir pasiūlė

Jonas Pranas Palukaitis

karaliui salą padalinti i dvi gubernijas, antran postan paskiriant jo pagalbininką Juan Ponce de Leon. Taip tas tapo Hiquey provincijos gubernatorium.

Maždaug už penkių dešimčių mylių nuo Hiquey kalvų, aiškiai matoma giedrią dieną, dunksojo sala, kurią indėnai vadino Borikvenu. Ją jau prieš 15 metų buvo aplankęs Kolumbas, palikdamas jai San Juan vardą. Vieną dieną pas gubernatorių buvo atvestas iš tos salos valtimi atplaukęs indėnas, kurio pasakojimuose nuskambėjo magiškas žodis -- aukšas. Ponce de Leon, jau anksčiau planavęs kurią dieną nuplaukti ton salon, skubiai sutelkė kelias dešimtis kareivių ir, nutaikęs gerą progą, laimingai perplaukė sąsiaurį. Salos indėnai ispanus vaišingai priėmė, vedžiojo po kalnų upelius, kur jie tikrai pasirinko aukso krislų.

Grįžęs Ispanijėlėn, Ponce de Leon nuskubėjo pas kolegą Ovando, kuris pritarė salos tyrinėjimų ir kolonizacijos planams, pats dar pasiūlydamas parinkti gerus fortifikacijų punktus. Pasiėmęs šeimą, Ponce de Leon išplaukė antrojo ekspedicijon. Draugystė su indėnais dar labiau sustiprėjusi, nes grįždamas naujam pasitarimui su Ovando, saloje jis net paliko savo šeimą.

Tačiau jo laukė karti staigmena: Ovando buvo atšauktas Ispanijon, jo vietoje sėdėjo Kolumbo sūnus Diego, teismų pagalba gavęs Vakarų Indijų vicekaraliaus postą. Diego jau buvo Borikveno gubernatorium paskyręs savo draugą Miguel Diaz.

(Bus daugiau)

DIDINGOS DEMONSTRACIJOS

(Atkelta iš 1 psl.)

Šiandien ne vienas lietuvis negali būti atleistas nuo protestų ir pasipiktinimo pareiškimo. Laiškai ir telegramos turėtų krūvomis užversti Prezidentą ir kitus valstybinio gyvenimo vadovus.

Sujudo visa tremties Lietuva. Skaudi nelaimė mus visus sujungė. Jaunimas eina kartu su senimu.

Studentai per savo suvažiavimą Clevelande parodė pasididžiavimą ir pasigėrėjimą keliantį supratimą ir nepaprastai reikšmingą iniciatyvą ir veiklą šios tragedijos reikalu.

Parodykime savo prietarimą tiems, kurie nuo priespaudos siekia laisvės.

Pagerbkime naują kankinį.

Reikalaujame, kad būtų išaiškinti ir nubausti tie, kurie prisidėjo prie žmogžudystės papildymo ir išėjo rusams, o ne sa vam kraštui, tarnauti.

Simas Kudirka buvo rusų kankinamas svetimoje teritorijoje ir stebint daugeliui asmenų. Galima suprasti, kokios buvo jo kancios be liudininkų ir pas rusus.

Viešai paryškinkime, kad nuo tų pačių rusų komunistų kenčia ir visa lietuvių tauta. Ji naikinama, išnaudojama, iš savo žemės tremiama.

Gruodžio 5 d. 10 v. ryto demonstracija buvo pakartota miesto cent-

Latvis Robert Brieze, pagrindinis liudininkas, matęs, kaip amerikiečiai išdavė rusams S. Kudirką.

Dr. Ričardas Kontrimas, daugiausiai pasidarbavęs kad Simo Kudirkos drama būtų plačiausiai paskleista per amerikiečių spaudą. Nuotraukoje jis kalba demonstracijos metu Bostone.

J. Rentelio nuotrauka

Bostono lietuviai gruodžio 4 d. antrą kartą demonstravę miesto centre. J. Rentelio nuotrauka

re prie Civic Plaza, kurioje dalyvavo virš 10.000 žmonių. Buvo matyti plakatų jūra. Su įvairiais užrašais: "Šiandien Simas, milijonai vakar, jūs rytoj", "Vakar Pabaltijos tautos, šian dien Vietnamas", "Jėzus parduotas už 30 grašų, o Simas už žuvies gabalą", "Padėka Nixonui už reakciją", "Laisvės Baltijos valstybėms", "Quo Vadis Amerika", "Fishing Rights Before Human Rights", "A pound of fish or a pound of flesh?", "Admiral W. Willis must go", "God help me" ir kitokų. Jokių užgauliojančių užrašų nebuvo.

I demonstrantus pirmas prabilo ALT pirmininkas dr. K. Bobelis. Maldą sukalbėjo vysk. V. Brizgys. Sol. D. Stankaitytė, pritariant publikai sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Toliau kalbėjo latvis R. Brie-

Los Angeles lietuviai protestuoja dėl Simo Kudirkos išdavimo rusams.

L. Kanto nuotrauka

ze, kuris matė įvykį, inž. A. Rudis, kongr. R. Pucinski, sen. Pr. Savickas, J. Madigan, R. Sakadolskis ir kit. Demonstracija baigta giesme Marija, Marija.

Prie Federalinių rūmų demonstrantai sudegino Sovietų S-gos vėliavą.

Šioje demonstracijoje aktyviai dalyvavo latviai, estai, slovakai, lenkai ir kitų tautybių žmonės. Labai gyvas buvo latvių jaunimas. Prie Federalinių rūmų studentai piketavo be pertraukos 26 valandas. Jie turėjo pasikalbėjimus su radijo ir spaudos atstovais. Džiugu, kad mūsų jaunimas su tokia karšta meile ir pasišventimu gina savo brolių Simą, kurio likimas ypač sibaisėtinas. Tuo pačiu gina okupuotą Lietuvą. Su tokio jaunimo nusistatymu ir patriotizmu Lietuvių tauta nežus. Žinoma, yra ir tokių kurie nemato ir negirdi jaunimo darbų.

Demonstracijai oro sąlygos buvo nepalankios. Buvo vėjas ir šalta, bet vistiek pasiryžėlių neatbaidė ir atvyko.

Stebėjo ir filmavo šią demonstraciją televizijos atstovai, o vakare jau rodė ekranuose.

Demonstracija praėjo be jokių išsišokimų.

Maža pastabėlė. Ruošiant panašias demonstracijas, reikia griežtos ir aiškos programos, kad dalyviai gerai žinotų kur, kada eiti ir daryti.

Šią demonstraciją sureošė ALT Chicago skyrius.

Detroito lietuviai demonstruoja.

Sragauskos nuotrauka

MIAMI LIETUVIAI

Kas metal lapkričio mėnesį Miami mieste rengiamas Tautybių Festivalis, kuriame antras metas paeiliui dalyvavo ir lietuviai. Festivalis įvyko lapkr. 21-22 d.d. miesto centre.

Lietuvių skyriuje darbavosi žinoma buvus clevelandietė veikėja Marė Misčikienė, jai talkino ponis Yankienė ir kitos. Chicagietė E. Abelkienė parūpino šiaudinukų papuošimui lietuviškos eglaitės -- už lietuvišką eglaitę lietuviams teko pirma festivalio dovana.

M. Misčikienėi vadovaujant, lietuvių turėjo savo tortų ir kitų saldumynų skyrių, piaustančią tortą ją rodė ir televizijoje; jos spalvotas paveikslas kartu su trimis kitų tautybių atstovėmis, tautiniuose rūbuose, tilpo vietos amerikietiškae laikraštyje: Marė Misčikienė

vaizduota atstovaujanti Lietuvą, kita -- Japoniją, trečia -- Čekoslovakiją, ketvirta -- Meksiką.

Prie to, vienoje puošnioje Burdine's krautuvelyje buvo iškabinti lietuviški šiaudinukai, ten buvo išstačius savo lietuviškas lėles ir medžio rankdarbių turėtų iš Lietuvos. Ir ten lietuviai laimėjo pirmą premiją.

Kaip žinoma, SLA seimas bus Miami mieste net 1972 metais, tačiau čionaitiniai SLA darbuotojai jau rengiasi gražiai šiauriečius SLA delegatus priimti. Jau užsakytas viešbutis, kitas negu seimuojama New Yorke, Chicagoje ar kituose didmiesčiuose, kur delegatai vienas kito negalėdavo sugaudyti. Seimo proga tą vasarą bus kviečiami vykti į Floridą ir šiaip SLA nariai ir veikėjai, praleisti ten atostogas.

SLA narys

NESAVANORIŠKA KELIONĖ Į SIBIRĄ

ANDREI AMALRIK

"PARAZITAI" KOLCHOZE

(7)

Kelias iki Gurevkos buvo gražus. Vietomis pašlaitės buvo apaugusios eglaitėmis, kas labai retas vaizdas šioje vietoje, nes bendrai vakarinė Sibiro dalis yra pelkėta lyguma, kaip taigapietuose, be jokių medžių.

Leva (kitas deportuotasis "parazitas girtuoklis") ir aš sėdėjome sunkvežimio, kuris riedėjo kolchozo laukais. Mes sustojome prie namo, kuris buvo pusiau pastatytas, pusiau nugriautas. Sena išvargusi moteris, krovėsi ant pečių lengalius ir nešėsi į vidų. Tuo pačiu metu, pagyvenęs vyras, stipraus su dėjimo apie 50 metų amžiaus, lentgalius krovėsi į vežimėlį. Tai buvo Čapalovas, brigados viršininkas, mūsų prižiūrėtojas. Jis man padarė išpuodį gudraus, bet nuoširdaus žmogaus. Mus pasitiko draugiškai, pasakydamas, kad neturįs vietos kur mus paguldyti, bet kol suras, galėsime būti pas jį. Jis pasakė, kad didžiūma miestelio gyventojų yra deportuotieji ir viskas čia priklauso nuo jo. Jis įvertina kiekvieną. Aš nutariau nevengti darbo, nes tai buvo vienintelė galimybė, kad būtų sutrumpintas mano deportavimo laikas.

Leva ir aš atsigulėme vėlai vakare, pasitiesę ant grindų lietpalčius. Svarbiausia problema buvo

susirasti kur miegoti. Leva, atsidūręs nepažįstamoje aplinkoje, stengėsi laikytis prie manęs kaip viščiukas prie vištos, ir norėjo, kad mes kartu visą laiką pasiliktumėme. Aš tam buvau priešingas ir kai brigadierius ryte man pranešė, kad Vera, klubo vedėja, sutinka mane priimti gyventi pas save, manyje kilo didelis džiaugsmas. Tai buvo ta pat išvargusi sena moteriškė tempianti lentas, kurią mačiau išvakarėse.

Pirmąją dieną Šapalovas leido mums pasilsėti ir aš išnaudojau apžiūrėjimui miestelio. Tai buvo tikrumoje lyg du miesteliai perskirti upelio. Beveik miestelio vidury buvo padaryta užtvanka. Tai tikrumoje buvo prūdas, bet visi čia vadino užtvanka ir sakydavo: "aš einu maudytis į užtvanką", arba, "aš einu skalbti baltinius į užtvanką".

Buvo laikai, kai miestely buvo šiasdešimt namų. Dabar buvo likę tik trisdešimt du ir vienur - kitur matėsi buvusių namų pamatai. O kai kurie nameliai dingę nepalikdami net ir žymių. Visi jie buvo statyti iš apvalių rastų ir darželiai buvo apvertti tvorele. Nesimatė jokių medžių ir vaismedžių.

Namų sienos ir lubos buvo išbaltintos kalkėmis, langai nedideli. Nameliai buvo perskirti, vienojpusė buvo virtuvė ir ten namelio gyventojai dirbo visus darbus, o kitą pusę buvo miegama. Daugelis namų turėjo radijo aparatus, bet mažai jų veikė, nes dėl staiga besikeičiančios elektros srovės buvo sugedę. Elektra čia buvo įvesta prieš trejus metus ir buvo tiekiama iš kolchozo dviejų generatorių.

Srovė buvo duodama dvi valandas iš ryto, per pietus ir vakare iki 11 valandos.

Miegamojo problema buvo kaip išspręsta, bet dabar reikėjo pasirūpinti maistu. Brigadierius parašė laišką krautuvei, kur aš su Leva nuėjau. Ten radome kiaušinių, cukraus, duonos, sūdyto sviesto ir net truputį grietinės. Aš paklausiau, ar jie turės mėsos. Sužinojau, kad bus tada, kai atvyks studentai pagelbėti kolchozo darbams. Visi produktai mums buvo duoti kreditan aukšta kaina ir jie turėjo būti išskaityti iš mūsų būsimos atlyginimo.

Po dviejų dienų aš persikrausčiau pas Verą. Sužinojau, kad jai buvo tik 46 metai ir jos vyras jau seniai buvo miręs, palikdamas ją su penkiais vaikais, keturiais mažamečiais berniukais ir dukrele 6 metų amžiaus. Aišku, ji apsidžiaugė gavusi nuomininką, kuris jai galėtų pagelbėti namuose. Novokrivočeno komitetas jai davė namelį, pusiau sugriuvusį ir ji pati stengėsi užtaisyti sienose skylės, o mūrininkas tvarkė pečių. Aš jam padėjau mūryti, gabendamas smėlį ir ta proga turėjau galimybės išsikalbėti.

Būti pečiaus mūrininku Sibire yra geras amatas. Pečiaus įrengimas reikalauja trijų dienų darbo ir už tai gauna 45-50 rublių. Toks mūrininkas per mėnesį uždirba apie 300 rublių, tai yra dešimt kartų daugiau negu kolchozo darbininkas. Aš pradėjau suprasti, kodėl Rusijoje pečių mūrininkai nori dirbti nepriklausomai ir tokiu būdu tampa irgi "parazitais".

(Bus daugiau)

DAYTONO VEIKEJŲ TARPE: Pranas Gudelis, K. S. Karpius, Adelė Kvietinė, Jonas Kvietys, klebonas kun., Titas Narbutas, Steponas A. Bučmys.

SVEČIUOSE PAS DAYTONIEČIUS

Dayton, Ohio, yra apie 200 mylių pietvakariuose nuo Clevelando, kur ankstyvieji ateiviai lietuviai pradėjo apsigyventi jau praėjusio šimtmečio pradžioje. Dabartinę daytoniečių koloniją sudaro likučiai anų ankstyvųjų ir jų vaikai kurie liko čia gyventi. Prie jų iš tremties atvykę prisidėjo tam tikras skaičius naujakurių priskaitant ir parapijos kleboną kun. dr. Tita Narbutą.

Tarp Clevelando ir Daytono lietuvių buvo ir tebėra tam tikrų veiklos santykių. Dirva ankstyvesniais laikais turėjo Daytono virš 60 skaitytojų. Su tautiniais veikėjais turėjom artimų reikalų, tačiau išgyvenęs Clevelande 53 metus, važinėjęs, buvęs plačiai, tik dabar pirmą kartą turėjau progą aplankyti daytoniečius. Suėjus ilgametį bendradarbių, veikėją J.A. Urboną, iš jo pa tyriau kad iš tų senosios išeivijos Dirvos skaitytojų veik visi išmirę, jis tik vienas iš senųjų Dirvą prenumeruoja. Kitą prenumeratorių dalį sudaro naujakūriai, kaip ir kitose visose lietuvių kolonijose.

Daytone apsilankyti progą davė kai prieš kelis savaites Clevelande įvyko Lietuvos Vyčių organizacijos dalinių suvažiavimas, kurio metu susipažinau su Daytono Vyčių kuopos veikėju Pranu Gudeliu ir buvau pakviestas parodyti daytoniečiams filmus Prezidento A. Smetonos apsilankymo Clevelande 1941 metais, ir jo laidotuvių prezidentui netikėtai mirus 1944 metų sausio 9 d. Antrą filmą apie Lietuvio Kultūrinį Darželį Clevelande taipgi jie gavo pamatyti.

Filmų demonstravimas vyko lapkričio 28 d., Lietuvio Šv. Kryžiaus parapijos salėje. Programą pravedė Liet. R. K. Draugijų Sąryšio sekretorius, Daytono gimęs lietuvis darbuotojas Pranas Gudelis. Dalyvavo gražus būrys senosios ir jaunosios kartos ir naujakurių. Kurie žinojo apie Antano Smetonos mirtį Clevelande, dabar patyrė kad jis, kaip katalikiškos tautos prezidentas, buvo vyskupo priimtas gedulo pamaldoms katedroje, pats vyskupas laikė pamaldas, lietuviai kunigai buvo pakviesti patarnautojais.

Daytoniečiai turi santykius su clevelandiečiais, kai kurie yra lankęsi kultūriniame darželyje, kitiems darželis ir jame vykusi iškilmės buvo naujenybė.

Pabaigoje buvo sugrota plokštelė apimanti Ka-

ro Muziejaus sodelyje Kaune kas vakaras pravedamas vėliavos nuleidimo iškilmes. Tą plokštelę man padovanojo gen. V. Nagevičius 1935 metų I Pasaulinio Lietuvių Kongreso metu. Apie tą programą ir pačią vėliavos nuleidimo iškilmę dalyviams papasakojo ir klebonas kun. Narbutas ir paprašė plačiau komentarų buvusio karininko dr. J. Masilionio, kas dalyviams davė suprasti apie tą apeigą.

KLEBONAS IR BAŽNYČIA

Klebonas kun. Titas Narbutas 1939 metais buvo atvykęs su daugiausia lietuvių turistų į Ameriką, Pax Romana suvažiavimui. Karui kilus, kaip ir kiti kai kurie, grįžti į Lietuvą tą metų negalėjo. Sugrįžo vėliau. Pasitraukė į Vokietiją su kitais tremtiniais 1944 metais. Iš Vokietijos 1945 metais buvo nuvykęs į Romą. 1946 metais išvyko į Čilę, Pietų Amerikoje, ten plačiau studijavo. 1949 metais atvyko į JAV, apsiėjo Grand Rapids, iš ten 1953 metais persikėlė į Brooklyną.

Į Daytoną kun. Narbutas atsikėlė 1960 metais, prie nesveikuojančio klebono kun. Praspaliaus, parapijos administratorium. 1962 metais čia šventė savo kunigavimo sidabrinę sukaktį, ir tęsia klebonavimą.

Sekmadienį, lapkr. 29 su savo globėju muzikudainininku Steponu A. Bučmiu dalyvavau bažnyčioje pamaldose. Bučmys bažnyčioje gieda prie vargonininko Juliaus Raštikio; Julius yra gen. Raštikio brolis.

Apie kleboną kun. Tita Narbutą užsimenu plačiau todėl kad gavau pamatyti jo rūpesčių ir pasitangomis perremontuotą tą lietuvių bažnyčią taip, kad mane nustebino ir sužavėjo. Daytoniečiams vežiau parodyti mūsų Lietuvių kultūrinį paminklinį darželį. Ten gavau progą pamatyti tokią lietuvių bažnyčią kokios kitur niekur nesu matęs. Apie ją parašysiu Dirvos skaitytojams vėliau.

Sekmadienį gavau progą susipažinti su daugeliu daytoniečių veikėjų, Vyčių ir parapijos darbuotojų.

Šiuomi dėkoju mano globėjams Pranui Gudeliui, Steponui A. Bučmiui, Adelei ir Jonui Kviečiams ir klebonui kun. Titui Narbutui už lietuvišką nuoširdumą.

K.S. Karpius

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS TORONTE

Šv. Jono ir Prisikėlimo parapijos bažnyčioje lapkričio m. 22 d. buvo atlaikytos Šv. Mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Tą pačią dieną 4 val. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko minėjimas. Svečių susirinko virš 400.

Turiningą invokaciją atliko T. Placidas O.F.M.

Sveikino Generalinis Konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinas ir LŠST Sąjungos pirm. V. Tamošiūnas. Paskaitą skaitė plk. J. Šepetys. Šaulės visus Savanorius - Kūrėjus apdovanojo gėlėmis. Daly-

vavo organizacijų vėliavos, vadovavo šaulys Jonikas. Šauliams kovojantiems už Lietuvos laisvę Elenai Dambrauskienei ir Vladiui Rušai Sąjungos pirm. V. Tamošiūnas ir St. Jokubaitis prisegė Šaulių Žvaigždės Ordono medalius. Iškiliems svečiams šaulės prisegė po gvazdiką.

Žavi ir turtinga buvo meninė programa.

Detroitietė pianistė Barbara Ūsaitė skambino Beethoveno ir Čiurlionio kūrinius. Tai jau aukštai iškilusi pianistė, gavusi amerikiečių ypatingus įvertinimus ir

Dalis svečių po surengto Toronte Kariuomenės šventės minėjimo pas šaulius Jokubaičius vaišėse. Iš kairės: V. Štreitas, I. Petrauskas, R. Daugelienė, V. Tamošiūnas, E. Dambrauskienė, J. Šepetys ir V. Keturakis.

Didžiąją meninės programos dalį atliko detroitietės jaunos menininkės. Iš kairės: Kanados šaulių rinktinės pirm. Stasys Jokubaitis, akompaniatorė Vida Bliudžiūtė, dainininkė Irena Vizgirdaitė ir pianistė Barbara Ūsaitė. St. Dapkauskas nuotrauka

vis dar kopianti į muzikos tobulybes. Torontiečiai atsilygino ilgu nenutraukiamu plojimu.

Žavėtinai gražiai padainavo tris liaudies dainas, dainos ir muzikos mokinė Irena Vizgirdaitė. Jai akompanavo irgi muzikos mokinė Vida Bliudžiūtė. Abi detroitietės. Publikos buvo labai šiltai sutiktos.

Toronto Šatrijos ir Rambyno tuntų skautų ir skaučių skudučių ir Birbynės kanklių vienetas labai gražiai išpildė liaudies dainų pykę.

Programos pranešėja R. Sakalaitė su giliu įsijautimu jautriai įpindavo eiliuotos kūrybos... Programai vadovavo Vlado Putvio kuopos pirmi-

ninkas S. Jokubaitis.

Gretimoje salėje LŠST Centro Valdybos sporto vadovas V. Keturakis turėjo parodėlę išpūdingas Lietuvos kariuomenės karininkas pilnoje uniformoje, ginklų kolekciją jų tarpe šautuvus su Gedimino stulpais, mažo kalibro šautuvų, kitokių ginklų ir įvairių priedų.

Pagarba Jokubaičiui už taip jaukų kariuomenės šventės suorganizavimą ir pravedimą. Baigiamą padėkos žodį pasakė Toronto LB pirm. V. Skrinskas.

Po iškilmių šauliai Jokubaičiai svečius iš Detroito ir kitus svečius savo namuose pavaišino. (š)

BELEDŽIAI ŠALDYTUVAI

Dabar yra lengvas būdas išlaikyti jūsų Stroh's alų maloniai šaltą visą popietę.

Mūsų aluminiaus izoliuotame Stay Cold Pack.

Tik pasitikrinkit, kad visa dėžė būtų maloniai šalta. Tada alus

pasiliks viduj toks ištisas valandas.

Bet atsiminkite, mes nesakome, kad Stay Cold Pack pilnas Stroh's yra malonesnis negu šaldytuvas pilnas Stroh's.

Bet tikrai tikrai padaro skirtumą jį nešiojant.

Stroh's... Vienas alaus mėgėjas kitam.

PASITARIMAS LIETUVIŲ NAMŲ STATYBOS REIKALU

Clevelando lietuvių naujų namų statybos darbai tyliai stumiami pirmyn. Lithuanian Village b-vės planavimo komisija galutinai paruošė namų statybinį brėžinį ir gavo daugumos direktorių pritarimą ruošti statybinius planus. Sekmadienį, gruodžio 20, 4 val. p. p. bendrovės namuose 877 E. 185 St. šaukiamas visu organizacijų ir įvairių institucijų bei veikėjų pasitarimas dėl naujų namų. Bus smulkiai išsiaiškinta, kokios patalpos ir kuriems tikslams bus įrengtos naujame name, tų patalpų dydis, salės talpumas, klubo patalpos ir kt. Organizacijų atstovai kviečiami atvykti ir atvirai pasisakyti dėl visų įrenginių, patalpų ir salės, kad vėliau, pradėjus statybos darbus, nebūtų daromi pakeitimai bei didinamos statybos išlaidos. Išdiskutavę ir išsiaiškinę pastatymo planą, vieningai galėsime pradėti statybą. Turimieji įvairūs leidimai ir senosios lietuvių salės ir klubo padėtis mus verčia kuo skubiau pastumėti visą projektą pirmyn. Todėl Lithuanian Village b-vės vadovybė prašo visus organizacijų veikėjus ir vadovus kuo skaitlingiau dalyvauti gruodžio 20 pasitarime.

• **Jūratės Pauliukonytės** ir **Mariaus Jakulio** sutuoktūvės įvyks š. m. gruodžio 19 d., 2 val. po pietų, Holy Family bažnyčioje, 7367 York Road, Parma Hts.

• **S. Regina Nasvytienė**, ASD centro valdybos kandidatė, po sėkmingos operacijos sveiksta Huron Rd. ligoninėje ir tikisi šventėms grįžti į namus.

• **Dr. Giedrė ir dr. Stepas Matai** atostogauja Floridoje. Dr. S. Matas yra JAV LB Tarybos prezidento vicepirmininkas.

• **Vincas Juodvalkis** viešai Kalifornijoje pas savo sūnų Vincą Juodvalkį, Vilties draugijos valdybos išdininką, kuris praeitą pavasarį ten persikėlė gyventi.

RENGIA BENDRAS KŪČIAS

Clevelando akademikai skautės ir skautai gruodžio 24 d. Šv. Jurgio parapijos salėje rengia bendras Kūčias, kurios prasidės 9 v. v., kad jose dalyvaujantieji prieš vidurnaktį galėtų perėti į Šv. Jurgio bažnyčią ir dalyvauti Bernelių Mišiose. Norintieji dalyvauti, dar gali užsiregistruoti, skambinant telefonu Marytei Puškorienei 486-8613.

Prašoma nesivėluoti, nes reikalingas tikslus skaičius ruošiant Kūčių valgius.

Praeitą trečiadienį PLB vicepirmininkė jaunimo reikalams M. Lenkauskienė savo namuose suruošė spaudos konferenciją supažindinant su Lietuvių Studentų Sąjungos delegacija, kuri buvo priimta Baltuose Rūmuose besilaukiant dėl lietuvių jūrininko Simo Kudirkos tragedijos. Apie šios delegacijos žygį plačiau jau buvo rašyta Dirvoje nr. 91. Nuotraukoje dalis delegacijos dalyvių su sen. Saxbe atstovu inž. R. Kudučiu, išrūpinusiu audienciją Baltuose Rūmuose. Sėdi iš kairės: J. Stempužis, dr. Ed. Lenkauskas, St. Barzdukas, V. Gatautis, LSS pirm. A. Kalvaitis, A. Rukšėnas, inž. R. Kudukis, R. Sakadolskis, M. Lenkauskienė, V. Rocifinas ir V. Gedgaudas.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

Tradicinis lietuvių Naujųjų 1971 Metų sutikimas, rengiamas LB Clevelando 1-os ir 2-os Apyl. Valdybų įvyks gruodžio 31 d. Šv. Jurgio parapijos salėje.

Vaišių stalai bus parengti 10 asmenų kaip ir praeitų N. Metų sutikimų tvarka bei vaišėmis.

Dalyvaujantiems pavieniai svečiams — vietos bus rezervuotos.

Valdybos prašo nesivėluoti užsakyti vietas iki gruodžio 25 d. pas valdybą išdininkus: Z. Tarutį — telef. 944-0539, M. Aukštuolį — tel. 481-9828 ir valdybų narius.

Salė bus atidaryta nuo 8 v. v. Vaišių pradžia 9 v. v. Skirstysimės į namus 3 v. r. Nuo 9 v. v. iki 3 v. r. automobilių pastatymo vieta (Šv. Jurgio parapijos nuosavybėje) bus saugojama policijos.

Valdybos kviečia tautiečius su svečiais, N. Metų sutikimo baliuje gausiai dalyvauti. Jūsų paliktas dolečris bus panaudotas lietuvių ugdymo reikalams ir Šv. Jurgio parapijos parėmimui.

• **Tėvynės Garsų radijas** penktadienį, 1971 sausio 1, Naujųjų Metų dieną transliuos specialią programą nuo 8 val. vak. iki 9 val. 30 min. vak. per WXEN-FM radijo stotį, skirtą Clevelando lietuvių šimtmečiui paminėti (1871-1971). Programoje dalyvaus visi radijo štabo nariai, Clevelando lietuvių kolonijos senieji veikėjai ir amerikiečiai. Muzikinę dalį išpildys Clevelando menininkai, chorai ir ansambliai.

Tėvynės Garsai pastaruoju metu transliavo eilę įdomių muzikinių programų, kurias redagavo solistė Aldona Stempužienė. Pažymėtinos — Lietuvos operos solistų koncertas, studija apie liaudies instrumentus ir lietuviškųjų sutartinių koncertas. Informacijos srityje išskirtini Tėvynės Garsų keliaujančio mikrofono reportažai iš Lietuvių Studentų Sąjungos protesto demonstracijų ir reportažas iš Wa-

STEIGIAMOJO SEIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Sekmadienį Clevelando lietuviai, ALT skyriui surengus, paminėjo Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktį, dalyvaujant gausiam susirinkimui Šv. Jurgio parapijos salėje. Salės scena papuošta organizacijų vėliavomis dalyviams sudarė malonų išpūdi.

Minėjimą pradėjo ALT Clevelando skyriaus pirmininkas inž. A. Pautienis. Pasinaudojant šia sueiga, buvo pagerbtas neseniai miręs prel. J. Krupavičius, buvęs svarbus seimo ir Lietuvos gyvenime asmuo.

Kadangi neseniai įvyko VLIK seimas Chicagoje, kuriame clevelandiečius atstovavo A. Kasulaitis, jis padarė dalyviams pranešimą apie tą seimą.

Steigiamąjį Seimą pirminis apibūdino viet-

shingtono apie studentų delegacijos vizitą Baltuosiuose Rūmuose.

• **Mildred Y. Gnau**, buvusi Clevelando Automobilių klubo saugumo direktorė, po 33 metų tarnybos šių metų pabaigoje pasitraukia į pensiją.

Ji labai daug prisidėjo išmokymo vairuoti svetimšalių, nemokėjusių anglų kalbos, kad galėtų būti egzaminuojami gimtąja kalba.

Ponios Gnau, Nationalities Services Center, Sanford Herman iš Foreign Language Newspaper Service ir kitų pastangomis Ohio legislaturai šiais metais pravedė įstatymą leidžiantį laikyti egzaminus gimtąja kalba.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Prieš atnaujinami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

nis p. Klimas, buvęs seimo atstovas ir vienas pareigūnų.

Pagrindinis kalbėtojas, padarė labai įdomią paskaitą apie Steigiamąjį Seimą žinomas visuomenininkas prel. Jonas Balkūnas iš New Yorko, Tautos Fondo ir kitų pagrindinių organizacijų pirmininkas ir veikėjas. Prel. Balkūnas, tada apie 18 metų amžiaus berniokas, gyveno su tėvais Lietuvoje, dabar jau 44 metai gyvenęs Amerikoje.

Pradėjęs lietuvių tautos skaudžia istorija sekusia netekus laisvės 1795 metais, bet neliaujamai dirbant pogrindyje visais tais laikais, kovojant, kenčiant svetimą priespaudą, suminėjo ir slapta spaudą iki 1905 metų Rusijos revoliucijos, spaudos atgavimą, iki Vilniaus seimo ir kitų seimų ir konferencijų po to privedė prie I pasaulinio karo ir naujų pastangų Lietuvą išlaisvinti.

Plačiau suminėjo Amerikoje lietuvių išeivijos darbus, pasiaukojimą, pastangas, seimus, tarpybas ir fondus bei vieningą veiklą tų srovių kurioms rūpėjo Lietuvos nepriklausomybės at-

**LIETUVOS KANKINIŲ
PAMINKLAS** Šv. Petro Bazilikoje, Romoje kalbės pasauliui ilgus amžius.

Aukodami šiam paminklui palikime ateičiai jo kūrėjų tarpe savo ir savųjų vardus.

Laiko liko nedaug, ši progą niekad nepasikartos.

Aukus siųskite: **LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND**, 2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

OPPORTUNITY for PROFESSIONAL HELP for 450 BED MEDICAL CENTER REGISTERED NURSES For all services & all shifts. Good starting salary. Plus shift differential for evening & night duties. REGISTERED DIETITIAN ADA THERAPEUTIC MALE OR FEMALE X-RAY TECHNICIAN REGISTERED RAY commensurate with experience & ability. EXCELLENT FRINGE BENEFITS. Such as: 100% paid Health & Life Insurance and Retirement. Apply call or write to Personnel Director MEMORIAL MEDICAL CENTER P. O. Box 6688 Station C Savannah, Ga. 31405 (78-92)

statymas -- Lietuvai laisvės ieškojimą pačioje Amerikoje -- ir Senate, ir Baltuosiuose Rūmuose, iki gauta de jure pripažinimas -- tuo laiku kai Lietuvoje vykdyta pasirošimai valstybės atstatymui, rengimasis ir pravedimas Steigiamojo Seimo, kurio rinkimai įvyko 1920 metų balandžio mėnesį, seimas susirinko sekančią gegužės mėnesį.

Nupasakojęs Konstitucijos įvedimą, pagaliau savo padaršinančiais žodžiais ragino dabar pogrindyje esančią tautą vėl tęsti kovą -- iki vėl Lietuva bus atstatyta nepriklausoma.

Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu.

(ksk)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 24 D. Bendros Kočios šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia akademikai skautai ir skautės.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas rengiamas LB 1-os ir II-os Apyl. valdybos.

SAUSIO 3 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos kalėdų eglutė Nauj. parapijos salėje.

VASARIO 6 D. Žaibo Klubo banketas.

VASARIO 14 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas Nauj. parapijos salėje. Rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 20 D. Pilėnų tauto tėvų komiteto tradicinis blynų balius.

KOVO 20 D. Kaziuko mugė Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽES 22 D. Čiurlionio ansamblio išvykos P. Amerikon koncertas Nauj. parapijos salėje.

RUGSEJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

WANTED
PLATERS-HARD CHROME Experienced only. Make own anodes and fixtures. Highest hourly rates and benefits. FORETEK PLATING & MFG. 216-421-2553. (92-96)

PITTSBURGH

IŠ SLA VEIKLOS

Pittsburgho mieste ir bendrai Vakariniėje Pensilvanijos valstijoje lietuviai, per paskutiniuosius 75 metus, yra įkūrę ištisą eilę parapijų ir klubų, iš kurių geriausiai įsikūrė ir dar šiandien stipriai gyvuoja Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos. Tiesia, nariai pasikeičia, tačiau SLA kuopos gyvuoja, nes į pasitraukusių (ar mirusių) vietas užima jaunesnieji. Šios apylinkės kuopom vadovauja ir išimtinai sudaro kuopų valdybas jau čia Amerikoje gimę ir augę lietuviai.

SLA Trečiam apskrīčiui (kuris yra sudarytas iš Pittsburgho apylinkėse esančių kuopų) vadovauja pirmininkė Viola Šinkūnaitė-Stany, vicepirmininkė yra Ona Triškienė ir Elena Slančauskaitė - Z e l k o v i c; protokolų sekretorium yra Jurgis Žilinskas, finansų sekretorė yra Gertruda Dargienė, išdininkė Elzbieta Žilinskienė, izdo globėjomis: Ona Ott, Marijona Zdankienė, o parengimų komisiją sudaro Anelė Marmokienė, Juliana Andriulionytė-Comley, S. Arbaciauskas ir keletas kitų, kurių pavardžių nebeprisimeinu.

Lapkričio mėnesį, Pittsburghe, Liet. Piliėčių salėje įvyko 3-čio Apskrities kuopų suvažiavimas. Jame, taip pat, dalyvavo ir SLA prezidentas Povilas P. Dargis, kuris pasakė gražią kalbą, sykiu pagirdamas 3-čio Apskr. Valdybą už jos puikią veiklą Susivienijimo ir lietuvių labui. Suvažiavimas praėjo geroje nuotakoje. Jis buvo baigtas vakariene, kurios valgius pagamino pačios Apskrities Valdybos narės. (p)

WANTED AT ONCE METAL SPINNERS

Must have job shop experience in all metals. Steady work, some overtime & fringe benefits.

Apply call or write
WEBER BROS & WHITE METAL WORKS
Box 187
Hamilton, Michigan 49419 (92-96)

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE
Cleveland, O.

5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 6 months maturity

5 3/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 1 year maturity

6% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$10,000 minimum — 2 year maturity

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie keliones paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

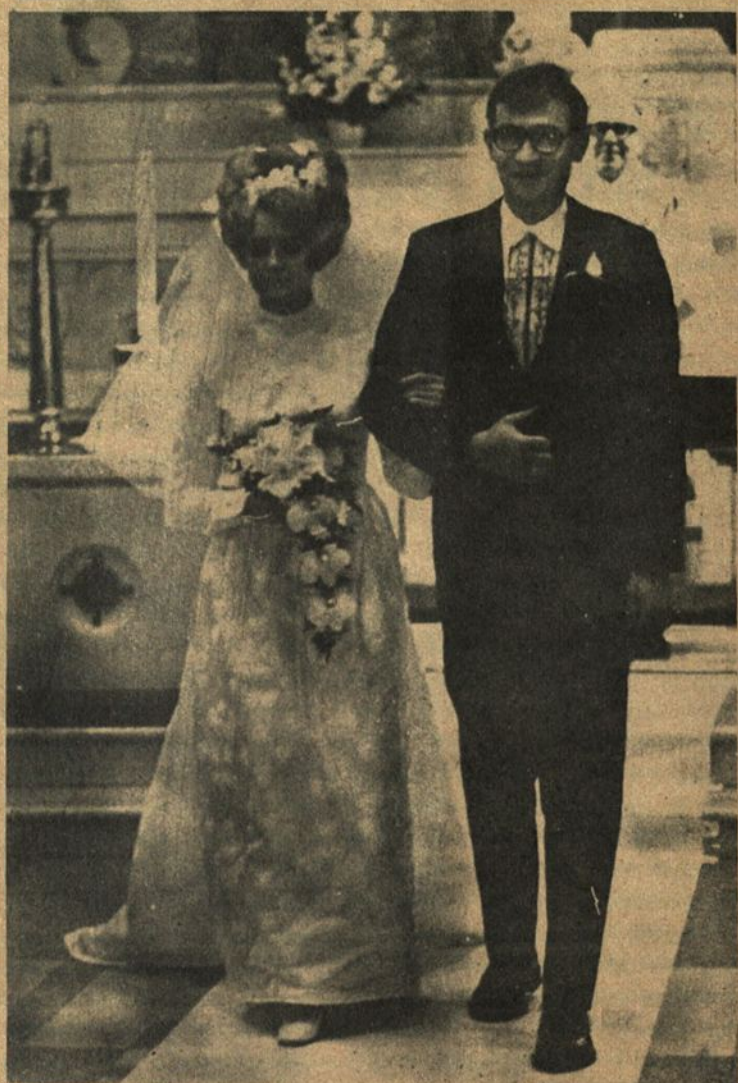
ALT VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Praėjusį penktadienį Chicagoje, susirinkusi pirmojo posėdžio, naujai išrinkta Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkas dr. K. Bobelis, vicepirmininkai — T. Blinstrubas, P. Dargis, dr. J. Valaitis, dr. K. Šidlauskas, St. Vepštas, sekretorius dr. Vl. Šimaitis, išdininkas M. Vaidyla, jo pavad. teis. J. Žuris, proto-

kolų sekretorius V. Mažeika ir finansų sekretorius J. Skorubskas.

• **Prel. Mykolui Krupavičiui** mirus, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu jos pirmininkas **Teodoras Blinstrubas** pareiškė Lietuvių Krikščionių Partijai per jos Centro Komiteto pirmininką Algirdą Kasulaitį gilią užuojautą.

• **Dr. Gediminas Balukas**, Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas, JAV LB centro valdybos pirmininko pa-

Gruodžio 5 d. Chicagoje, šv. P. Marijos Gimimo bažnyčioje susituokė Algirdas Modestas, Korp! Neo-Lithuania c.v. pirmininkas, su Živilė Keliotyte. Nuotraukoje jaunieji apleidžia sutuoktųjų altorių. J. Gaižučio nuotrauka

Mirus ALT S-gos Philadelphijos skyriaus nariui

ANTANUI IMPOLĖNUI,

škausme prislėgtai našlei p. BRONEI bei dukroms — DANUTEI ir MILDAI su šeimomis nuoširdžiausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

ALT S-gos Philadelphijos 6-sis skyrius

A. A.

Maj. ANTANUI IMPULEVIČIUI

mirus, jo žmonai BRONEI, dukroms DANAI ir MILDAI su šeimomis bei giminėms reiškiamė gilią užuojautą

Karolis Dabulevičius,
Matas Naujokas,
Kostas Seklaitis

Lietuvoje mirus KAZIMIERUI TONKUNUI, jo broliui

MYKOLUI TONKUNUI

ir šeimai, reiškiamė gilią užuojautą

J. ir A. Brazauskai,
P. ir M. Marunai,
P. ir G. Valunai

PAREIGŲ PERDAVIMAS. Gruodžio 5 d. inž. K. Dočkaus namuose įvyko JAV LB centro valdybos pareigų perdavimas naujai išrinktai valdybai. Nuotraukoje iš kairės sėdi: buvęs valdybos išd. inž. K. Dočkaus, naujosios valdybos vicepirmininkas jaunimo reikalams Juozas Gaila, renginių vadovė Aušra Mačiulaitytė-Zerr, valdybos pirmininkas inž. Vytautas Volertas ir buv. valdybos pirmininkas inž. Br. Nainys.

kviestas, sutiko būti IV-sios JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventės komiteto pirmininku. Šventė įvyks ateinančių metų liepos 4 d. Chicagoje.

• **Dr. Leonas Kriaučeliūnas**, buvęs II-sios Tautinių Šokių šventės komiteto pirmininkas, JAV LB centro valdybos pirmininko kvietimu sutiko būti ir III-sios Tautinių Šokių šventės komiteto pirmininku. Ši šventė bus taip pat Chicagoje 1972 metais. Su jos data derinamas ir numatytasis II-sis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas.

• **Gasparas Kazlauskas**, Astro-Arc Co. prezidentas, įstojo į Vilties draugiją su 100 dol. įnašu.

G. Kazlauskas yra ne kartą parėmęs didesnę auką lietuvių spauda. Lietuvos Nepriklausomybės Fondui išleidus "Lithuania 700 years", jis nupirko 500 egz. tos knygos ir padovanojo universitetų bibliotekoms. Naująjį Vilties šimtininką Dirva sveikina.

• **Lilija Sukytė**, Metropolitan operos solistė, grįžo iš Muencheno, Vokietijos ir čia dalyvaus Gluck operos "Orphans and Eurydice" pastatyme primadonos rolėje gruodžio 19 ir 24 dieną, 8 val. vak.

Sausio pradžioje vėl dainuos Muenchene Violetos "La Traviata" operoje.

S. KUDIRKA AMERIKOJE TURI GIMINIŲ

Niekšingai išduotas sovietų budeliams Simas Kudirka yra broliavikis Los Angeles mieste prieš porą metų mirusiojo lituanisto Felikso Kudirkos. Taip pat Simas turi ir daugiau giminių Amerikoje.

• **JAV Lietuvių Bendruomenė** reiškia nuoširdžią padėką Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungai ir visam lietuvių jaunimui, kurie patys pirmieji suprat Simo Kudirkos tragedijos reikšmę ir savo entuziazmu, drąsa bei pasiryžimu ją atitinkamai pristatė šio krašto plačiajai visuomenei. Jie išnesė mūsų kovos bylą iš posėdžių ir susirinkimų salių į triukšmingas didmiestų gatves, į televizijos ekranus ir spaudos puslapius, kad visam pasauliui dar kartą būtų priminta ir parodyta, jog lietuvis už laisvę ir šiądien tebe miršta. Kaip praeityje, taip ir dabar jaunimas parodė, kad jis yra jautrus savo tautos kančiai ir budriai stovi lietuviškos egzistencijos sargyboje. Visa lietuviškoji visuomenė turi didžiulį ir džiaugtis tokiu sąmoningu ir gyvu savojo jaunimo pasireiškimu. Už tai mūsų jaunosios sėms ir broliams tariame ačiū.

JAV Lietuvių
Bendruomenės
Centro Valdyba

NUOTAIKINGŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

SEKMINGŲ 1971 N. METŲ

draugams ir bičiuliams

linki

Nora ir Aleksandras
GRIAUZDĖS
Boston, Mass.

ELIZABETH

• **ALT S-gos Elizabetho skyrius** savo susirinkime priėmė rezoliucijas pasmerkiant Coast Guard žygius, išduodant sovietams lietuvių jūrininką Simą Kudirką ir pasiuntė telegramas Prezidentui Nixonui, N. J. senatoriams C. P. Case ir H. A. Williams ir vietos kongresmanui F. P. Dwyer.

Be to, skyrius nutarė padidinti savo įnašus Vilties Draugijai 100 dolerių. Tokiu būdu dabar Elizabetho skyriaus įnašas sieks 600 dolerių.

• **Elzbieta Sinkevičienė**, gyv. Zarasų mieste, š. m. gruodžio mėn. 5 d. atvyko pas savo brolius Stasį, Beną, Petrą Lukoševičius, seserį Valeriją Janavičienę-Lukoševičiūtę, kurie visi gyvena Elizabeth, N. J. Vieną mėnesį laiko pasisvečiuoti bei aplankyti kitas gimines gyvenančius šiame krašte.

SANTA MONICA

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Santa Monicos Amerikos Lietuvių Klubas kartu su LB S. Monicos apylinke, ruošia bendrą Naujų Metų sutikimą gruodžio 31 d., Woman's Club salėje, 1210 4th St., S. Monicoje, Calif. Pradžią 8 val. vakaro. Gros geras orkestras.

Įėjimas su vakariene ir šampanu \$8.00 asmeniui. Rengėjai kviečia visus tautiečius su draugais dalyvauti.

DETROIT

KALĖDŲ EGLUTĖ

LB Detroito apylinkės lietuvininkų mokykla Kalėdų eglutę rengia gruodžio 20 d., sekmadienį, 3 val. Lietuvių Namuose.

Bus suvaidinta Jurgio Radvilos parašyta ir mokytojo Kazio Griciaus surežisuotas kalėdinis vaidelis "Nuotykis nykštukų kara-

lystėje". Be to, bus dainos ir tautiniai šokiai. Kalėdų senelis mažiesiems suteiks daug džiaugsmo, atgaben-damas pilną maišą dovanėlių.

V. Neverauskienės ir R. Orientienės vadovauja m o s š e i m ininkės gaivinančiais gėrimais ir gardžiais valgiais atgaivins ir pasotins svečius.

Visi Detroito ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į tradicinę Kalėdų eglutės šventę.

• **GRĮŽIMAS Į LAISVĘ**, S. Rūkienės knyga, minkštais viršeliais išparduota. Liko dar ribotą skaičių kietais viršeliais. Kaina 6 dol. Pasiskubinkite užsisakyti.

• **Vietoj Kalėdinių** bei Naujųjų Metų sveikinimų Tautos Fondui aukojo Prano ir Algirdo BRAZINSKŲ bylos gynimo reikalams:

O. ir J. Audėnai,
Brooklyn, N. Y.\$35.00
Jonas J. Butkus,
Bridgeport, Conn.\$25.00
Ed. Skobeika,
Richmond Hill, N. Y. \$25.00
Antanas ir Kostas
Petrauskai,
Rochester, N. Y.\$10.00
Bronė ir Kazys Eringis,
Tinley Park, Ill.\$15.00

PATAISĖ "UŽUOMARŠAS"

Konservatyvus ir turįs daug pozityvių sugestijų žurnalas National Review rugsėjo mėn. laidoje plačiai išanalizavo sovietų-vokiečių pakta. Šiame straipsnyje, tačiau, buvo "nepastebėta", kad paktas žiauriai liečia Pabaltijo problemą. Mūsų apžvalgininkai gal būtų nepastebėjo silpnos to rašinio pusės. Estų-amerikiečių politinės akcijos komiteto pirmininkas Victor Minneste Jr. (Chicago) tame pat žurnale laišku skyriuje parašė (NR 12. 1. 1970):

Estija ir SSSR

Jūsų komentarai apie ką tik pasirašytą vokiečių-ru-

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

J. Krivis, Rochester 2,00
P. Dalinis, Detroit 5,00
E. Unger, Cleveland 5,00
K. Avižienis, Chicago 3,00
J. Balbatas, Cleveland 5,00
J. Jonikas, Chicago 1,00
Boreišis-Rumiant,
Lakewood 5,00
A. Plaušinitis, Chicago .. 5,00
P. Baltuonis, LaSalle 2,00
G. Matas, Independence .. 13,00
I. Dillis, E. Orange 25,00
I. Šešplaukis, L.A. 10,00
P. Vebra, Chicago 10,00
A. Verbickas, Chicago 5,00
V. Blinstrubas, Cleveland 10,00
A. Burneika, New Britain 5,00
K. Januška, Chicago 5,00
V. Janušauskas, Longueuil 1,00
A. Pesys, Dearborn Hts. 5,00
J. Šulaitis, La Grange 10,00
L. Barmus, Chicago 5,00
J. Baublys, Detroit 5,00
V. Grauzinis, Chicago 5,00
P. Turūta, Grand Rapids .. 3,00
P. Bakūnas, Baltimore 2,00
K. Kasakaitis, Chicago 5,00
V. Mackus, De Kalb 5,00
E. Giedraitis, Elgin 5,00
A. Murelis, Chicago 10,00
J. Paknis, Kearny 10,00
F. Janonis, Brockton 5,00
A. Jonaitis, Cleveland 10,00
G. Alekna, Racine 1,00
V. Grinius, Chicago 10,00
W. Hoffman, Chicago 3,00
V. Skirmuntas, Kenosha .. 1,00
S. Čipkus, Willowick 5,00
J. Kaklauskas, Cleveland .. 5,00
J. Urbšaitis, Cleveland 5,00
J. Bartkus, Chicago 10,00
S. Nagevičius, Parma 3,00
J. Adomaitis, Chicago 1,00
V. Kulbokas, Cicero 5,00
A. Stankevičius,
Port Colborne 2,00
L. Jakubauskienė, Chicago 13,00
J. Rugienius, Detroit 5,00
P. Molis, Shrewsbury 10,00
J. Jurkūnas, Chicago 10,00
P. Teresevičius, Chicago 5,00
K. Petrauskas, Chicago .. 1,00
M. Meilūnas, Weston 10,00
A. Daugelavičius,
Cote St. Luc 10,00
G. Namikas, Windsor 10,00
A. Ramūnas, Ottawa 15,00
K. Palčiauskas, Cicero .. 2,00
L. Kriaučeliūnas,
Palos Park 10,00
L. Karnitis, Columbus 5,00
F. Andriūnas, Wyncote 10,00
S. Vilinskas, Windsor 15,00
Z. Obelenis, Richmond Hts 5,00
V. Šarka, Detroit 2,00
O. Šarūnas, Hamilton 5,00
S. Traškienė, Chicago 10,00
G. Zebertavičius, Cleve. 10,00
K. Kraučitnas, Chicago ... 2,00
N. Linkus, Hickory Hills .. 5,00
J. Žukas-Gliaudelis,
Chicago 10,00
J. Kazlauskas, Cleveland 5,00
K. Krulikas, Richmond Hill 6,00
J. Vedegys, Chicago 5,00
G. Sakas, Somerset 10,00
S. Jurgutavičius, Euclid .. 10,00
V. Sederavičius, Omaha .. 5,00
H. Bankaitis, Fairview Pk 10,00
S. Baniulis, Chicago 2,00
G. Dragūnas, Phila. 3,00
P. Sulas, Chicago 5,00
L. Griniūtė, Chicago 10,00
P. Zailskas, Cicero 5,00
T. Mečkauskas, Lansing .. 5,00
A. Ryliškis, Brooklyn 1,00
K. Kalendra, Concord 10,00

Visiems aukojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

sų pakta (Rugs. 25 ir Rugs. 8) turi prasmę. Tačiau jūs netgi labai būdingai nepaminite Pabaltijos valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos kazuso, Molotovo-Ribbentropo 1939 metų pakta įgalino komunistinę Rusiją okupuoti tas valstybes. Dabar į socializmą palinkusi Vakarų Europos Willy Bandt'o vyriausybė sutarė su Maskva, kad de facto egzistuojančios Europos sienos neturi būti suardomos. Bet gyventojai niekad nebuvo šio reikalo aptarti paklausti.

Nepabaigiami komentarai seka apie "išlaisvintą Europą" per paskutinįjį didįjį karą, ir šie milijonai žydų aukų dėl nacių tiranijos nuolatos ir vis prisimenamos, bet rusų dominuojama Rytų Europa nėra stebima ir šie milijonai estų, latvių ir lietuvių aukojami ant diplomatinio suktumo aukuro.